

PLAIVRI HUNEDOARENE

REVISTA ASOCIAȚIEI CORP. DIDACTIC
PRIMAR DIN JUDE. HUNEDOARA.
ORGAN DE CULTURĂ PROFESIONALĂ ȘI GENERALĂ.

CUPRINSUL:

	Pag.
Proceduri pedagogice nedesmințite, <i>Al. David</i>	1
Pe marginea noului proiect de lege a învățământului primar, <i>Veturia Mărgineanu</i>	3
Situația învățământului din județul Hunedoara * *	6
Metodul psihanalitic al lui Freud aplicat educației copiilor * «La giocosa», <i>Roman S. Bobaru</i>	9
Ce lipsește din manualele de aritmetică a regiunilor muntoase? (a. d.)	14
Adunarea generală dela Simeria, <i>I. Morțun</i>	16
Orientarea profesională în organiz. socială, <i>Emil Tetileanu</i>	18
Educația copilului în familie, <i>Angelo Patri</i>	22
Prefață, <i>Redacția</i>	38
Dezideratele congresului II-lea internațional al școlii în aer liber, * *	42
O nobilă doamnă și obligativitatea învățământ. primar * *	43
Excursia școlărilor din Aninoasa, <i>Ion Trifan</i>	44
Dascăli din literatura străină, (a. d.)	46
Școala și criza economică, <i>I. M.</i>	47
Darea de Seamă a redactorului la adunarea g-lă, <i>Al. David</i>	49
Raportul Administratorului, <i>Gh. Ittu</i>	51
Serbări școlare, * *	53
Recenzii: «Dascăli și elevi» <i>Constantin Iencica, etc.</i>	55
Dela Asociația Județeană a Invățăt. Hunedoreni <i>S. Julea</i>	56
Epigrame, <i>a, b,</i>	56
Școlari și învățători, * *	67
Cronica mărunță	58

Revista „Plaiuri Hunedorene“ apare lunar sub conducerea unui comitet de redacție compus din:

Sabin Jula — Simeria, președintele Asociației învățătorilor,
A. Constantinescu — Hunedcara, v.-președintele Asoc. inv.,
Ioan Ciora — membru în Comitetul Asociației învățătorilor,
Nicolae Crețu — Orăștie,
I. Morțun — Simeria, secretarul Asociației învățătorilor,
Alexiu David — Petroșani, institutor,
Gh. Ittu — Petroșani,

Redacția: **AL. DAVID.** — Administrația. **GH. ITTU.**

COLABORATORII REVISTEI

Izabela Sadoveanu și Apostol Culea — București, Olimpia Teodoru — Lugoj, Victoria Popagoga — Hunedoara.

Constantin Sporea, Victor Solomon, Elena Sporea, I. Mișu, N. Sporea și Iosif Stanca — Deva, I. Măgură.

Constantin Stan și Petre Petrescu — Sibiu, Vasile Lucaciu — Petroșani, Marin Biciulescu — București, P. Rusu — Tebea, Alexiu David — Petroșani, Sabin Jula și I. Morțun — Simeria, Nicolae Crețu — Orăștie, A. Constantinescu și Valeria Nemet — Hunedoara, Ioan Baciu — Răcăștie, Daniil Popescu — Hășdat, Pavel Popescu — Peștișul-Mic, Pompeiu Hossu Longin — Vulcan, Sterian Ciucescu — Ruda, N. Roșca Greci, G. Mironescu — Iași, I. Bura, Pavel Lazăr — Brad, M. Butoi — Luncoiul-de-sus, G. Enescu — Pitești și N. Danelescu — Deva, Elisabeta Beisser-Ghelar, Niculae Manea — Curpeni. *M. Bogza, E. Dan, Veronica Oana, Gh. Ittu, P. D. Cristea, V. Popa, Veturia Mărginean, Emilia Ivașcoiu, P. Simoiu, Gh. Fotescu, D. I. Băgescu, Gh. Beuran, Ion C. Florea, I. Barna, O. Dubenschi, N. Manea, M. L. Ramses, V. I. Mareș, I. Mermezeu, I. Mânduc, I. Trifoiu, I. Brățulescu, T. Ittu, Hartwig Fr., Ion Sântimbreanu, Maria Lenkei, Ana Husti, Sp. Popescu*

Manuscrisele se vor trimite direct redacției.

ABONAMENTUL: 100 LEI

Abonamentul și anul revistei se socotește după anii școlari adecă dela 1 SEPTEMBRIE la 1 IULIE

PROCEDURI PEDAGOGICE NEDESMINȚITE

Greșit, se crede uneori că înaintașii noștri învățători bătrâni de acum 30—40 ani, având mai puțină știință de carte, nu s'ar fi găsit printre ei dascăli buni și pedagogi adevărați. E cu totul greșită această credință, căci dacă nu ar fi așa nu aș fi găsit printre ei oameni cari mi s'au părut pedagogi înnăscuți și talentați, dela cari am putut prinde unele proceduri educative cari nu s'au desmințit deloc. Voiu încerca să schițez câteva din ele, cari mi-au dat mai bune rezultate și mi-au fost mai spre ușurință decât ceeace am învățat din cărți scrise.

Deprinderi la ordine.

Brândușe Viorel este elev leneș, își uită mereu cărțile, caietele sau alte rechizite, acasă. La lecție toți copiii lucrează numai el stă și se uită. Invățătorul întrerupe puțin lecția spunând copiilor : „Băeți, așteptați puțin ! Brândușe, conșcolarul vostru, și-a uitat caetul și creonul acasă. Mă duc *eu*, să i-le aduc !“ Invățătorul deabia pune mâna pe pălărie și palton, dând să plece și întrebând : „Unde-ți ții cărțile și caietele ?“, când pe bietul Viorică îl umflă plânsul și sughiiând din adâncul plămânilor, cere voie să meargă el să-și aducă lucrurile uitate.

Orice cunoscător al sufletului copilăresc își poate închipui ce se petrece în sufletul lui Viorică, în cele câteva secunde, cât se petrece scena, la care toți elevii clasei sunt ochi și urechi. Inchipuirea îi arată momentul intrării pe neașteptate a învățătorului în casa lor, cererea caetelor uitate, zăpăceala și rușinea părinților, alergături în

dreapta și în stânga, etc., etc. Toate aceste închipuiri, pun pe bietul Viorică sub o presiune morală, (o pedeapsă foarte mare, dealtfel, fără a fi bătut sau certat și e cu atât mai usturătoare și mai simțită lecția, cu cât lipsesc cele două mijloace arătate mai sus) încât când acesta vede că i-se dă însfârșit drumul să le aducă el singur, crede că i s'a făcut un mare favor și aleargă nebunește să le aducă.

Este deajuns să se repete cele arătate mai sus, de două ori, la începutul anului într'o clasă și nu se va mai găsi elev să-și uite sculele acasă sau să le peardă pe undeva.

Deprinderi la curățenie.

Decâteori văd hârtii, coji, sau alte murdării în jurul cetedrei, înainte de a începe lecția, mă aplec și adun frumușel spunând : „Așteptați puțin, băeți, să ridic întâi gunoaiile pe care le-am făcut p'aici !“

— „Nu domnul le-a aruncat ci Barbu și cu Nopcea !“ strigă cei din băncile întâi, și-mi dau ajutor.

Când văd murdării în bănci mă duc și încep a ridică și de acolo și atunci toți copiii, grăbiți se pleacă și curăță fiecare pe sub banca lui. Când s'a isprăvit, mă uit satisfăcut și spun cu veselie elevilor mei : *Ce bine că e curată clasa noastră ! Vă place vouă așa curată ?*

Iar când intră copiii în clasa curățită și bine spălată, le spun : *Vedeți clasa noastră, e curată ca oglinda. Vreți voi să o păstrăm tot așa curată ?*

— *Vrem !!*

E destul să repetăm și acest joc-lecție de 5--6 ori la începutul anului și să fim atenți mereu și oridecâteori am vedea vre-o hârtie sau sămânță aruncată pe jos să ne ațintim privirea asupra ei și îndată se vor arunca zece copii să o ridice. Deprinderea la curățenie a pornit pe drumul cel bun.

Tot asemenea procedăm și pe vreme de ploaie,

sloată, sau zăpadă, când intră copiii cu cizmele sau opincile murdare în clasă.

Este destul să spui de 2—3 ori celor mai neglijenți:

— Micule, dă puțin cizmulițele tale să ți-le curăț eu de noroiu!

— Pune opinca ici să o scutur eu de zăpadă! Cei provocați ca și ceilalți, vor alerga singuri înapoi în sală să-și scuture încălțăminte și astfel n'avem nicicând nevoe să certăm sau mai cu seamă să batem. Aceste mijloace detestabile nu ne dau rezultatele nici pe departe ale procedurii arătate mai sus.

Caută cu orice prilej să dispui bine clasa. Lasă copiii să râdă cu toată pofta și dacă se poate uneori chiar provoacă indirect și isteț, râsul copiilor. Copiii la școală râd din tot sufletul! Nu pot uita nici zilele nici lecțiile când au râs fericiți.

La toate obiectele dar mai cu seamă la aritmetică, orice prostie, sau enormitate ar spune un copil, nu căuta să-l cerți sau să-i spui numaidecât, nu-i așa, sau că-i rău, ci admite-i temporar tot cecece a spus și apoi condu-l să vadă singur că nu a judecat bine. Intrucât se poate caută iarăși în chip glumeț să-i arăți prăpastia pe care a spus'o și când va vedea aceasta singur, atâta silință o să-și dea încât o să te pună în mirare.

AL. DAVID.

Pe marginea noului proiect de lege a învăț. primar

de Veturia Mărgineanu.

Se comentează mereu, de către competenți ori mai puțin competenți, felul cum dascălul primar înțelege să satisfacă exigențelor inerente carierei sale. Și numai din rândurile celor care nu înțeleg să subordoneze intereselor personale, pe cel al școlii; se pot ridica glasuri autorizate, care să afirme greul traducerii în faptă a ceiace legea, programa analitică, pretinde. Căci oricât s'ar căuta a se evidenția rolul învățătorului în educație, știm că acest rol este în funcție și de planul obligator

de desfășurare a activității școlare ; care este programa analitică. Această programă analitică, poate fi—într'un caz—de cel mai mare ajutor învățătorului ; după cum—în alt caz—poate să-i paralizaze activitatea.

Știm prea bine, cu toții, care sunt condițiile unei bune programe analitice, (fapt care nu ne poate împiedeca a le releva încăodată). Este vorba anume, ca 1) materia de învățământ să aibe strânse corelații cu viața ; 2) să se potrivească sufletului copilului și 3) să satisfacă exigențelor de natură socială și națională. Surplusuri de amănunte, în desacord cu puterea de percepere și asimilare a copilului, duc la acel rezultat nul, care se resfrânge asupra vieții de după școală, a copilului ; prin neutilizabilitatea în viață, a nimic din ceia ce a învățat în 7 ani de școală primară.

Ori, fiind pusă din nou în discuție reorganizarea învățării primare, e natural ca să ni se ofere și nouă, organelor de execuție a noii legi, prilejul de-a ne exprima nădejile ori temerile, pe pe care noul proiect de lege ni le-ar inspira.

În darea de seamă a proiectului, legiuitorul spune : „Noua programă a învățământului, a eșit dintr'o triplă colaborare : actuala conducere a Ministerului de Instrucție publică, Ministerul de agricultură și într'o măsură oarecare, vechea programă, care conținea unele dispoziții destul de necesare, pentru nevoile actuale, ale culturii populare“.

Și mai departe : „La baza acestei programe stau câteva principii... principiul *programei minimale*, al apropierii de viața locală și acela al unui utilitarism măsurat“.

Ne oprim la partea privitoare la colaborarea din care a „eșit“ noua programă. Întâiu, după cum e natural, Ministerul de Instrucție. Apoi cel al agriculturii. Natural și aceasta, întrucât va fi vorba despre programa de învățământ, privitoare la regiunile agricole. Dar restul neneglijabil al țării ? Cerem să se specifice și acest lucru. Sau se va menține tiparul unic, în care să turnăm vlăstarele țării. Din punct de vedere național, fără discuție, așa va fi, însă din punct de vedere al realităților fiecărei regiuni, cum să îndrumăm copiii ? Cât privește colaborarea în parte, a vechei programe, recunoaștem că „în parte“ într'adevăr e necesar, omițând bine înțeles anacronismul, din programa diferitelor obiecte. Așa, de ex. credem că se va revizui cu atenție programa de igienă a cl. VII-a, unde copile de 13—14 ani învață igiena copilului nou născut ; având a reține

amănuntele specificate în manual, dar nejustificate de vârsta copilului. Căci am văzut cazuri, când mame, care supraveghează educația copiilor, au reproșat învățătoarei aceste amănunte, pe care le găsește prea timpurii pentru fetița ei. Și cu multă dreptate, deoarece aceste lucruri privesc pur și simplu pe tinerile mame. Iar pregătirea „viitoarelor mame“ se poate face ceva mai târziu decât la 13—14 ani; prin șezători anume organizate de către competenți. Apoi e bine a nu se neglija faptul că în cele mai multe cazuri, cele 3 clase supraprimare sunt conduse de un singur învățător. În consecință, o lecție a cl. VII e asistată și de eleve dela 10—11 ani, cărora nu le poate servi la nimic, amănuntele pe care le vor asculta. Cred juste aceste observații, prin faptul că îmi place să respect copilăria. Și cred că prea timpurie inițiere în aceste amănunte, nu realizează întru nimic, intenția legiuitorului.

Mai departe, am menționat principiile dela baza noiei programe. Principiul *programei minimale*, în l-ul loc. Dacă în această privință concepția legiuitorului se va identifica întru totul cu interpretarea autorilor de manuale didactice; învățătorul va primi un real sprijin și putem spera în ireproșabilitatea viitoarelor manuale didactice.

Se zice, e drept, că dascălul bun învață și fără carte. Odată existentă însă cartea, ea trebuie să fie ajutorul, atât a celui bun, cât și a celui mai slab.

Principiul apropierii de viața locală, l'am văzut menționat și în vechea programă. Sigur, teoretic numai. Iar în această privință cred, fără șovăire, că pentru a avea conștiința prestigiului familiei mele, trebuie să-mi cunosc părinții, mai întâiu. La fel, pentru a crește cetățeni cu dragoste și respect pentru patrie, va fi absolut necesar să cunoască frumusețile, bunurile, tradițiile regiunii în care trăește. Când va ști prețui bogățiile și tradițiile sfinte ale regiunii sale, fiecare cetățean își va avea clară conștiința obligației de a se sacrifica, la nevoie, pentru salvarea a ce are mai sfânt. Nu „regionalismul“ conceput în strâmtețe de orizont, ci regionalism fecund de realizări; pentru împodobirea cât mai mult a sufletului țării mele (celor nelămurii, le-o ofer drept confesiune).

Cât privește principiul „unui utilitarism măsurat“, aici ne amintim de diferitele și uneori contradictoriile lămuriri, ce s'au dat de către cei chemați, cu prilejul discutării legii în vigoare. Astfel, d. Ionescu-Șișești, preciza sensul de utilitarist, în felul

următor : „Practic utilitarist“ înseamnă să-l înveți pe copil ceva precis, bine și definitiv, după aptitudinile sale și după caracterul regiunii-firește.

Distinsul nostru pedagog, d. G. G. Antonescu în lămuririle pe care le dădea despre rostul învățământului supraprimar (căci aici se accentuează caracterul utilitarist al inv.) spunea : „El are menirea să adâncească cunoștințele celor 4 ani și să pună în legătură aceste cunoștințe, cu viața. Caracterul său este mai mult educativ. *Trebuie trezit interesul și dragostea copilului, pentru ocupațiunea practică a locuitorilor din regiunea unde este școala*; nu e vorba de a-l învăța o meserie, meseria o învață el în viață“.

Așteptăm cu multă curiositate, interpretarea pe care noua lege, v'a da-o noțiunii de „utilitarist“.

Cu oricât optimism am privi noi, dascălii primari, seriile de modificări ce se perindează în învățământul nostru; nu putem ascunde faptul că realitatea noastră școlară, nu de golul legilor suferă și, că golul este mai mult de natură morală.

Ridicați, D-lor legislatori, moralul școlii primare, printr'o omenească respectare a prestigiului dascălului, prin dispensarea dela atâtea mizerii și privațiuni de tot felul; și nu va mai trebui să aibe gândul, fiecare Ministru de Instrucție, de-a croi o nouă lege. Invățământului nostru îi trebuiesc oameni capabili de muncă, oameni cari pot găsi în sufletul lor izvor de abnegație pentru cariera ce și-au ales. Ori, realitățile noastre românești, oferă acest concurs, în cea mai mică măsură, tocmai dascălului primar.

SITUAȚIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI DIN JUDEȚUL HUNEDOARA

D-l rev. școlar, I. Macarie, n întocmit, la sfârșitul anului școlar trecut, un amănunțit și temeinic raport asupra situației întregului învățământ primar din acest județ. Extragem din documentatul raport datele de mai jos privitoare la realitățile școlare, căci celelalte date referitoare la corpul did. vor apare în anuarul ministerului.

Județul nostru are o suprafață de 7695 km. patrați, cu 418 comune din care 5 urbane și 413 rurale, cu o populație de 331676 locuitori repartizându-se 41 locuitori de km. patrat.

După naționalitate 82⁰/₀ din locuitori sunt Români iar restul de 18⁰/₀ sunt Germani, Maghiari, Evrei și alte naționalități.

Cu privire la numărul copiilor din județ pe baza recensământului școlar din 1932, situația se prezintă în felul următor:

Dela 5—16 ani sunt: băieți 28.936, fete 27.423 Total, 56.359

Dela 5—7 ani sunt: băieți 5.391, fete 5.293 Total. 10.684 copii obligați a urma școalele de copii mici.

Dela 7—16 ani sunt: băieți 23.545, fete 22.130, Total 45.675 copii obligați a urma școala primară.

Dela 16—18 ani sunt: băieți 3.020, fete 2.598, Total 5.618

Dintre acești copii au fost înscriși și au urmat la școală:

La grădinele de copii de stat.

Inscriși: băieți 1.163, fete 1.123, Total 2.286.

Au urmat regulat: băieți 1.098, fete 990, Total 2.088

La o singură grădină de copii mici confesională ce avem în județ (ev. luterară cu limba de propunere germană, în Orăștie) au fost înscriși: băieți 27 și fete 21, total 48.

Au rămași neînscriși la grădinile de copii din lipsă de local, etc: băieți 4.201, fete 4.149, total 8.350.

Au funcționat în anul 1932—33, în tot județul 39 grădini de copii de stat cu 50 învățătoare conducătoare.

După noile repartizări de posturi pe baza bugetului statului de pe anul curent au rămas 36 școale de copii mici cu 44 posturi, dintre cari 41 ocupate cu titulare și 3 sunt libere pe data de 1 Septemvrie 1933.

Situația școalelor primare.

La școalele primare de stat au fost înscriși:

băieți 18.915, fete 16.036, total 34.951

Dintre aceștia au urmat regulat:

băieți 14.053, fete 10.475, total 24.528

Au fost promovați: băieți 11.499, fete 8.311, total 19.810

Inscriși în școalele primare de stat

I b. 5001, f. 4602, total 9603

II „ 3945, f. 3509, „ 7454

III „ 3390, f. 3056, „ 6446

IV „ 2820, f. 2440, „ 5260

V „ 2163, f. 1504, „ 3667

VI „ 1165, f. 702, „ 1867

VII „ 431, f. 223, „ 654

b. 18915, f. 16036, total 34.951

Au urmat regulat.

I b.	3729,	f.	3233,	total	6962
II "	2975,	"	2083,	"	5058
III "	2791,	"	2220,	"	5011
IV "	2000,	"	1628,	"	2628
V "	1523,	"	800,	"	2323
VI "	763,	"	407,	"	1170
VII "	272,	"	104,	"	376

b. 14053, f. 10475, total 24528

Au fost promovați.

I b.	3179,	f.	2442,	total	5621
II "	2336,	"	1802,	"	4138
III "	2185,	"	1777,	"	3962
IV "	1825,	"	1278,	"	3103
V "	1099,	"	644,	"	1741
VI "	624,	"	270,	"	894
VII "	251,	"	100,	"	351

Total b. 11499, f. 8311, total 19810

Din tabloul elevilor de 45.675 obligați a urma școala primară au fost înscriși: la școalele primare de stat 34.951 elevi și la școalele confesionale min. 2279 elevi, total 37,230 elevi.

Au rămas neînscriși din lipsă de posturi, localuri etc. 8445 copii. Din elevii înscriși au fost promovați 57%, iar dintre cei ce au urmat regulat au fost promovați 82%.

După noua repartizare a școalelor, județul nostru are 391 școale primare de stat, cu 636 posturi, dintre cari 589 ocupate cu titulari iar 47 libere pe data de 1 Septemvrie 1933.

De fiecare învățător se vine un număr de 53 elevi.

În județ au mai funcționat și 32 școli primare confesionale minoritare, cu 57 de învățători, revenindu-se de fiecare învățător 42 elevi.

La examenul de absolvirea învățământului primar s'au prezentat și reușit 461 elevi dintre care români 341, maghiari 81, germani 36 și 3 evrei.

Constatări cu privire la mersul învățământului.

Anul școlar a început și încheiat conform legii. Frecvență bună s'a constatat la 78 școale. Frecvență slabă s'a constatat la 309 școale.

Cursuri complementare s'au ținut la 163 școale.

Ateliere școlare de tâmplărie au funcționat pe lângă 22 școli, dintre care două școli au avut maestre plătite de stat.

Ateliere școlare pentru fete au funcționat pe lângă 5 școli, dintre care două școli au avut maestre plătite de stat.

Școli complementare cu caracter practic agricol la care au predat agronomi au funcționat 7, iar numai cu învățători 79.

S'au ținut cursuri pentru adulți la 25 școli.

În privința înzestrării școlilor cu materialul didactic necesar s'a constatat că :

45 școli au materialul didactic necesar complet.

322 școli au material didactic necesar necomplet.

20 școli nu au deloc material didactic.

Dela Casa Școlilor au primit material didactic începând din anul 1922, un număr de 339 școli.

Muzee școlare la 29 școli.

Biblioteci școlare sunt pe lângă 266 școli cu un număr de 54.673 volume, dintre care au fost citite în cursul anului școlar 23.661.

121 școli primare nu au biblioteci școlare.

Școlile cu coruri de elevi și bisericești sunt 77. Cooperatorie școlare 15 și 22 cu case de economii.

Au grădini școlare 190 școli, iar 80 școli sunt împrietărite cu teren de experiență agricolă.

Au funcționat 42 cercuri culturale cari au ținut 241 ședințe.

Ședințe și șezători culturale conduse de învățători s'au ținut în 232 de comune.

În județ au mai funcționat începând cu acest an și 5 cercuri culturale regionale.

Metodul psihanalitic al lui Freud aplicat educației copiilor

Doctorul August Aichorn, director al serviciului asistenței tinereții din Viena, într'o comunicare făcută la congresul al doilea al societății psihanalitice germane, ținut în Dresda a spus: noi știm cu ajutorul psihanalizei că, trăsăturile de unire între copil și societate nu sunt altceva decât procese de identificare. Trebuie să se precizeze numai cu cine se poate identifica copilul. Aci

este marea semnificație a mediului psihic și social. Copilul hoț, aparținător unei familii de hoți, este o ființă dezvoltată în chip complex normal. Porunca părintească:—Fură poți, dar să nu te prindă!—este urmată în scopul procesului de identificare. Societatea numește anormal un astfel de copil, din singurul motiv că se consideră faptul în felul că sunt cu el mai multe generațiuni care jură. Dar această concepție este complex greșită.

Astfel de identificații privesc numai o parte a eului copilăresc. Mi amintesc de o copilă care cerșea, cu toate că-i era sever interzis aceasta. Când am început să vorbesc cu ea, mi-a spus că trebuia să câștige parale ca să ajute pe tatăl său. Distracția ei predilectă era jocul cu păpușa. O întrebai:—Și ce jocuri faci cu păpușa?—Ea îmi răspunse:—Când sunt bolnavă, păpușa îmi aduce bani acasă.—La întrebarea mea că deunde-i aducea banii, dete răspunsul:—I-a cerșit.

Un alt caz care denotă iarăși cum copiii transmit în jocuri realitatea lor, este acela al unei copile de 6 ani, ce a fost adusă la mine fiindcă mereu țugea de acasă. La comisariatul de poliție era de o încăpăținare nemaipomenită, când i-se cerea socoteală. Dela început vorbii cu această copilă despre lucruri cu totul diverse și astfel încurând s'a petrecut între noi următorul dialog:—Cum de ai această panglică frumoasă la păr?—Mi-a dat-o mama.—Mai ai și altele?—Da, două roșii și una albastră. Ai și păpuși?—Da, una foarte rea.—Intr'adevăr?—Și cum de e așa rea?—Fuge mereu de acasă.—Da dar de ce o fi fugând oare de acasă?—Fiindcă se plictisește foarte!—Dădui sfatul să aducă tovarășe de joc fetiței, sfatul a fost urmat și fetița n'a mai fugit de acasă.

Sunt și cazuri în care, copilul este perfect normal, considerat din punct de vedere al societății, în schimb însă este bolnav mediul său. Mi-a fost adus și un puțoiu de vreo 6 ani, pe care măsa mi-l descrie ca fiind foarte rău. Se desfășură următorul dialog:—Dar ce face acest copil de este atât de rău?—Ei, azi de pildă după mâncare nu a voit să-și spele mâinile. Rămăsei puțin mirat. Să-și spele mâinile, și încă după prânz, în mediul unei simple lucrătoare, acest lucru nu era desigur ceva obișnuit. Întrebai:—Dar e o greșală așa de mare aceasta?—Ce mai face altceva?—Nici înainte de mâncare nu a voit să-și spele mâinile și ieri înainte de spălat cu lisoform ce se obișnuiește la noi zilnic, a început să țipe.—Da, și d-ta de câte ori îți speli mâinile zilnic?—Așa, cam de vre-o 35—40 de ori.

Rezultă în acest caz că mama suferea de o adevărată manie și își chinuia copilul fiindcă nu o urma. Toată dificultatea educației acestui copil se desprindea dintr'o reacțiune foarte justificată împotriva nebuniei mamei. Și am trimis-o pe ea la policlinica psihanalitică.

Un alt caz : mi-a fost adus un copil de 7 ani, mamă-sa se plânge grozav de el și de răutățile lui. După ce o ascultasem o bucată de vreme, eu sfătuii femeia, o lucrătoare simplă, să lase copilul o săptămână spre a face tot ceea ce vrea el. Ea consimți la această jertfă și începură a se desfășura mișeliile copilului în casă. În prima săptămână băiatul stropi cu cerneala dintr'un călimar toate mobilele, pereții și padimentul. Mama rase pereții, frecă padimentul și curăți mobila, ca să nu vadă tatăl, când se va reîntoarce acasă. Puțoiul ruinează lada de cărbuni din bucătărie și își spală mâinile până ce nu mai rămâne nici un pic de săpun. Mama nu zice nimic. Copilul continuă cu a închide mereu robinetul de gaz, așa încât sărmana femeie nu mai poate găti.

În a doua săptămână când ștutul meu de a-l lăsa să continue, a fost urmat, copilul sfredește șuștarul de lapte, așa că până dimineața a curs tot laptele. La întrebarea mea, de ce a făcut aceasta, răspunse că el și tatăl său vor repara totul; și astfel și în Dumineca următoare avea ceva de reparat. Iată pentru ce găurise șuștarul. Apoi cu locomotiva lui încărcată cioplește așchii din pervazul ferestrelor. Mama repară și aceasta să nu observe tatăl și să maltrateze pe copil. Experimentul urmă și în săptămâna a treia. Copilul acum mănca deodată o porție de friptură de trei ori mai mare ca de obicei și o jumătate kgr. zahăr pisat. (ceea ce nu a dat totuși loc la nici un fel de indigestie). Dar cu aceasta trebuința lui de a se răsbuna se potoli pentru totdeauna. Evident o profundă boală narcotică își găsisese în sfârșit descărcarea în toate aceste mișelii (Revue Internationale de l'Enfant, Iunie 1931).

„LA GIOCOSA“

Frumos cuvânt ! Și dacă ne ducem cu gândul tocmai la timpurile în care a fost exprimat, ne-am opri la sec. al XV. Vittorino da Feltre și-a exprimat concepția sa despre forma ideală a școlii, sub acest cuvânt. „La giocosa“ adică „Școala veselă“ pe care Vittorino și a

imaginat-o și-a avut răsunetul în secolii ce au succedat. Rousseau, Pestalozzi, Tolstoi etc., sunt reprezentanți într'un fel ai „școlii vesele“ prin modul cum și-au organizat școlile.

„Școala veselă“ se întronează prin activitatea spontană a elevilor, condamnând exercițiile monotone, lucrările uniforme repetate mecanic — fără plăcere — fără intervenția atenției, voinții și, înșfârșit fără interes.

Activitatea proprie și plină de interes, a elevilor, condusă de „învățătorul explorator“ (după cum îl zugrăvește Lombardo Radice, într'un art. publ. în rev. „Satul și școala“) va face o școală adevărat veselă.

Învățătorul „bun“ va fi, nu acela care știe să vorbească, ci acela care știe să lucreze, să observe, stărnind dragostea de muncă între copii“, zice d. Stoian.

Aceste pentru educator. În ce privește școala, la noi au fost introduse diferite forme, cari au tins către o europenizare a noastră. Rezultatele au fost nemulțumitoare, ba mai mult, condamnate de societate. Lucrul a apărut enigmatic. D. C. Rădulescu-Motru l-a explicat, spunând că ceea ce trebuie să se împrumute este fondul instituțiilor — care este sub controlul legii morale — nu fațada lor, care a dus la un individualism material cras — având în vedere că idealul spre care tindem este formarea personalităților morale.

În concepțiile metodelor de învățământ, metodologii au căutat să formeze în cadrele metodei lor o „școală veselă“.

Herbart, în metoda pe care a preconizat-o, a pretins acest lucru pe motivul că a pus la baza ei interesul. Faptul în sine nu s'a petrecut întocmai. În metoda herbartiană pentru a desvolta interesul și mai ales cel indirect recurgem la diferite condimente — cari oricât ar fi de dulci, nu prezintă mare interes pentru copii. S'a constatat că această metodă face un exces de intelectualism, abstracție și pasivitate.

Deci în cadrele acestei metode nu putem să avem o școală visată de Vittorino.

În raport cu ceea ce a cerut Vittorino da Feltre se pot atribui metodei herbartiene — reflectată în programa de azi — mai multe defecte. Astfel :

1) În locul „materiilor“ sau „obiectelor“ să punem

viața cu bogățiile ei de fapte și lucruri — grupate după centrele de interes.

2) În locul împărțirii pe obiecte abstracte — vom prezenta copilului o împărțire a realității concrete — după funcțiunile psihologice — după interesul lui spontan.

3) Excesul de verbalism înlocuit cu activitatea elevului.

Aci trebuie lămurit un lucru. Activitatea elevului să nu înceapă imediat prin „manualul“ de școală. Pedagogul Gentile zice: „Între copil și materia de învățământ să nu existe interpuși“. Să ținem seamă de copil și mediu, Doctorul Decroly a spus: „Să se țină seamă mai întâiu de copil, care, el însuși ne indică și felul cum e bine să se procedeze în contactul pe care trebuie să-l aibă cu mediul“. „Cărți, ce mobilă urâtă pentru vârsta lui...“. Copilul care citește nu cugetă, ci numai citește — nu dobândește cunoștințe — ci învață cuvinte“. (Rousseau). Ceeace-l preocupă pe Rousseau eră să-l învețe pe copil „să trăiască“ — dar nu pentru viitor, ci pentru prezent. În acest senz se explică și maxima: „Non scholae sed vitae discimus“.

Aceste deziderate infantile, și-au avut un puternic răsunet. Decroly a creat o metodă, care are la bază „jocurile educative“ — „care pleacă dela ideea interesantă și vie, exprimată prin proză și cuvânt pentru a ajunge la momentul voit, prin analiză, la silabă și literă și în fine prin sinteză la reconstituirea nouilor cuvinte“. (Decroly și D-ra Moechamp). Acestei metode i s'a zis ideovizuală sau globală. Se aplică în grădinile de copii și cl. I-a primară; după Meumann corespunde stadiilor al substanței și al acțiunii sau perioadei egocentrismului lui Claparède.

Convins de inconvenientele metodei herbartiene, Decroly, a creat o metodă nouă, care-i va lega veșnic opera de viața școlară.

Sistemul decrolyan este o consecință a activismului și are la bază interesul prezentat sub trei aspecte: activ sau motor, obiectiv și subiectiv.

Practica pedagogică a înglobat interesul activ celui subiectiv, care se manifestă prin natura emoțională a eului față de fiecare obiect ce prezintă interes. Interesul obiec-

tiv face ca oricare din interesele noastre să se refere la ceva înafară de noi — în mediul extern. Acesta se pare a fi caracterul fundamental al interesului. Interesul are isvorul în noi și nu numai obiectul provoacă interesul. „Un interes este la origină, o formă de activitate a eului care are un conținut intelectual ce devine conștientă datorită unui sentiment de valoare“. (J. Dewey).

Și acum să vedem cum vom putea crea o „școală veselă“ sub auspiciile acestei metode. Lecțiile luate după centrele de interes vor fi din imediata realitate — viața locală, cu care se întregește această metodă, formând un tot armonic.

Să luăm de ex.: râul din sat. Vom face geografie, istorie, aritmetică etc.

Momentele sufletești prin care trece o astfel de lecție sunt: observația, asocierea (în timp și spațiu) și expresia care corespunde exteriorizării și constă din desen, modelaj sau vocabular, gramatică ori compoziție.

Cunoștințele primite astfel rămân în memorie și prin urmare utilitatea lor va fi mai mare. S'a constatat că ceace se face în tovărășie cu un sentiment de plăcere este reținut iar ce din contră este eliminat; aceasta este legea efectului.

Această școală dezvoltă sagacitatea; în ea este interes, curiozitate, voință, inițiativă, libertate — dar nu libertinaj. Aceasta este „școala veselă“. Secolul al XX-lea i-a fost dat să realizeze dorința lui Vittorino: „la giocosa“.

Roman S. Bobaru.

Ce lipsește din manualele de aritmetică a regiunilor muntoase?

În manualele de aritmetică de curs primar sunt tratate măsurile de lungime, greutate, capacitate, suprafață, volum etc.

Este foarte bine! Având în vedere însă principiul național, specific românesc și mai cu seamă principiul localismului, despre care se vorbește atât de mult în ultimul timp, nu ar fi rău să se trateze înainte sau chiar în legătură cu aceste măsuri de mai sus și un sistem de măsuri de capacitate românești pure, sistem de măsuri ingenios, întrebuințat de ciobanii

din munții Hațegului și ai Hunedoarei precum și din alte părți muntoase. Iată care e acest sistem.

Măsura cea mai mică e *cincizaca*

Șapte cincizăci fac un *cioiu*

„ cioiuri „ o găleată

„ găleți „ o vadră

„ vedre „ o cupă.

Măsuri șeptimale. Merg crescând și descrescând din 7 în 7. Cu acestea se măsoară laptele când sunt unite oile mai multor săteni într'un *ciopor*, în decursul verii, după ieșirea la munte.

Cum procedează ciobanii cu aceste măsuri? Când se readună oile tuturor în ciopor se mulg la ora 12 din zi înaintea tuturor părtașilor. Laptele muls de fiecare proprietar dela oile lui se pune într'un vas de lemn care nu are diametrul mai larg de 25—30 centimetri. Cu un băț pe care sunt însemnate măsurile sus arătate se măsoară înălțimea laptelui în vas (spunându-se de pildă 1 cupă, 5 vedre, 3 găleți și 2 cioiuri, după înălțimea la care s'a ridicat laptele în acel vas). Se însemnează apoi pe un alt răvaș, cât lapte a avut fiecare din cei ce au oi în ciopor. Cel ce are mai mult rămâne mai întâi la stână. El pregătește de mâncare ciobanilor și ia laptele tuturor oilor până la plinirea cantității arătate pe răvaș. Acum laptele reunit dela toate oile se măsoară tot cu bățul crestă cu măsurile de mai sus, laptele însă băgându-se într'un vas ciubăr, mai mare cu diametrul de cel puțin 60-80 cm.

Diferiții proprietari de oi din ciopor iau laptele dela toate oile în 3—4 zile în proporție cu oile lor și cu laptele avut și poate astfel să-l prefacă în caș. Acum iau lapte mai mult decât la măsurat cam de atâtea ori de câte ori volumul vasului mai mare este mai mult de cât a celui mic sau de câte ori se cuprinde diametru mic în cel mare.

Câte socoteli frumoase nu se pot face în jurul acestor măsuri, în parte cunoscute de elevi dela părinți lor și cu cât mai mult i-ar interesa pe elevi întru cât e un lucru pe care-l cunosc și cei de acasă și se poate continua discuția și în casa părintească. S'ar satisface un principiu nou al localismului și s'ar face lucrări după un principiu vechiu, al intuiției. Copii ar trăi cu adevărat aceste lecții și părinții s'ar bucura că se învață în școală și lucruri de cari copiii se pot folosi când sunt mari.

În afară de aceasta câte nu se pot lega și înlănțui așa de frumos cu aceste lecții, întovărășirea sătenilor spre a se pu-

tea ajută reciproc. Oile se pot păzi mai ușor când sunt readunate la un loc. Cel ce are numai 3—4 oi n'ar putea să facă nicicând caș, trebuind să adune 2 sau 3 zile laptele ca să poată să-l închege.

Câte alte subiecte de compuneri și de enarări. Ciobani, câni, măgari, strungă, focul, povești, adăpostiri, apărare contra fiarelor sălbatice, cântece, doine din fluer etc.

lată un teren vast de exploatare pentru localismul educativ și pentru o instrucție bazată pe aparatul apercetiv mai bine pregătit și o înlănțuire de idei trainică și sănătoasă.

In temeiul acesta cred că n'ar fi rău ca un autor de manuale să spargă ghița introducând și sistemul de măsuri de lapte a ciobanilor din carpați pe lângă înșirarea și a celorlalte vechi măsuri naționale. (a. d.).

ADUNAREA GENERALĂ DELA SIMERIA

Simeria. — In localitatea noastră s'a ținut congresul județean al învățătorilor hunedoreni. Au luat parte aproape 200 membri.

După serviciul religios, servit în capela ortodoxă la orele 10 a. m. în sala festivă a școlii, s'a deschis congresul sub președinția d-lui Sabin Jula, care adresează învățătorilor cuvinte de îmbărbătare, solidaritate, etc. salută pe d-nii inginer inspector Cristian Georgeșcu, d. C. Sporea dir. șc. normale din Deva și notarul comunei Emanoil Pârvu. In continuare d. S. Jula spune : Asociația așezată azi pe un drum bun, se dătoarește zelului de muncă depus de conducătorii ei și ca pe viitor să avem sorti de izbândă, cei dela conducerea viitoare să depună și ei o muncă intensă.

D. C. Sporea ia cuvântul în numele școlii normale din Deva. D-sa declară că a venit și dintr'un spirit de solidaritate de castă cu atât mai mult că mulți dintre învățătorii prezenți sunt absolvenți de ai școlii normale dela Deva. D-sa spune că în împrejurările de astăzi, dascălii sunt datori să-și strângă rândurile, ca să se poată opune la toate curentele abătute peste capul țării noastre.

D. inginer Cristian Georgescu, salută congresul în numele ceferiștilor din această localitate.

D. Ion Morțun, secretarul asociației, a prezentat raportul comitetului asociației județene, cu activitatea din decursul anului expirat.

D. I. Mârșu, cenzor, dă citire procesului verbal încheiat la 1 August cu ocazia verificării făcută la casă. Comisia de cenzori aduce mulțumiri d-lui I. Popovici, casier, pentru munca depusă în interesul asociației.

Se hotărăște ca taxa de membru să se achite conform statutelor și să se stabilească 1 la sută din salariu.

D. A. Constantinescu dă unele explicațiuni necesare, referitoare la hotărârile luate de administrația generală a regionalei din Cluj, de modul cum să se repartizeze fondurile asociației.

S'au expediat telegrame de simpatie d-lor ministru al instrucției publice și d-lui D. V. Ţoni.

D. Alexiu David, și Gh. Ittu prezintă raportul despre situația gestionară a revistei : „Plaiuri hunedorene“, precum și tot ce s'a publicat în revistă în legătură cu viața învățătorului.

D. Jula, exprimă, în numele adunării, mulțumiri d-lor Alexiu David și Gh. Ittu pentru munca stăruitoare depusă.

D. inspector general Petre Petrescu, observă că revista este un organ, care face cinste învățătorilor, este citită cu gust și materialul este cât se poate de bine întocmit.

D. inspector gen. P. Petrescu, face propunerea ca revista să fie abonată de comitetele școlare pentru ca mai târziu să servească cu un bogat izvor istoric, cu atât mai mult că în anul acesta vor începe să apară monografiile satelor lucrate de învățători.

D. Ion Comșa prezintă adunării un regulament pe baza căruia să ia ființă și să funcționeze un fond de ajutorare al învățătorilor din județ. Această propunere este primită și ființarea acestui fond va începe la 1 Octombrie.

D. I. Mârșu, prezintă un statut pentru înființarea unei bănci a învățătorilor. Deocamdată rămâne să se

studieze chestiunea și se va convoca o adunare extraordinară ca să hotărască.

Anul acesta expirându-se mandatul de 3 ani al comitetului, vechiul comitet și-a depus mandatul, se declară președinte ad-hoc preotul Avram Laslău, căruia i se prezintă trei liste de candidare. Prin vot secret, sunt aleși cu majoritate de voturi următorii d-ni : Sabin Jula președinte, Anghel Constantinescu vice-președinte, Ion Morțun secretar, Ion Popovici casier, I. Ciora, N. Brâncoveanu, I. Demea, d-na Grecu și Mihai Bogza membri.

Cenzori : Budoiu, Dănilă, Popovici Pavel și Ghițescu, Seara a avut loc în localul Mohilla, o frumoasă serată culturală urmată de dans, pregătită de învățătorii din localitate cu concursul intelectualilor. S'a jucat piesa de teatru „Omul cu mărtoaga“. Corul d-lui Jula a executat arii naționale.

I. MORTŪN

Orientarea profesională în organizarea socială

Selecțiunea unei profesii, care de veacuri a fost lăsată numai în grija familiei, constituie astăzi o preocupare de un însemnat ordin social. Școala primară este însărcinată în epoca noastră cu formarea oamenilor vi-guroși, capabili de muncă, hotărâți și morali, pentru România de mâine. Ea trebuie să facă din copiii ce-i sunt încredințați, ființe libere și înțeleghătoare, însuflețite de dreptate și bunătate, ținând spre fericire prin activitate și dornice de a păstra maselor un ideal de frumusețe și adevăr.

Educatorul, respectiv învățătorul are o misiune foarte costisitoare și în dragostea ce are pentru această misiune, el va găsi dovada folosului muncii sale ; în caracterul și în disciplina sa interioară, el va găsi o adevărată noțiune a personalității omenești.

Idealul lui este de a pregăti copilul pentru viață, fă-

cându-l conștient pentru a ști și el cum să trăiască, deșteptându-i activismul sufletească și rezistența spre a putea pași cu încredere în opera sa.

Întru cât școala își mărește pe zi ce trece câmpul său de acțiune, cuprinde tot mai mult în sfera sa de influență toate activitățile tineretului. Evoluția societăților și organizația actuală a muncii au slăbit influența familiei asupra copilului și a întărit pe aceea a școlii. Caracterul general al generației de mâine, desfășurarea gândirii și tăria sa morală, sunt deci strâns legate de actuala atmosferă a școlii.

Cunoscând pregătirea, caracterul și sănătatea adolescentului, ea ar putea fi adesea utilă în alegerea profesiei. Să nu uităm că școala nu este creată pentru școală, ci pentru viață și ca atare ea are un însemnat rol social de îndeplinit; ea trebuie să încerce a lămurii pe tinerii băieți și tinerele fete, asupra drumului pe care-și vor îndrepta pașii.

Menirea școlii noastre e de a mijlocii tuturor copiilor de ambe-sexe o educație rațională prin instrucțiune elementară din toate ce vor trebui să știe și să aplice în viață, pentruca odată ajunși vârstnici să cugete, să simtă să vorbească și să lucreze bine, drept, echitabil și creștinește.

Școala primară e o instituție în primul rând educativă și apoi și instructivă. Ea are să moralizeze pe elevul de azi, apoi să învețe pe omul de mâine.

— „Inchide-ți școala și în câțiva ani, societatea va cădea în barbarie“ (Diesterweg). Educatorul trebuie să urmeze pilda lui Pestalozzi, care (la Neuhof) trăia ca un cerșetor ca să învețe pe cerșetori să trăiască ca oamenii și (la Stauz) se purta cu dragoste nemărginită ca tată și ca mamă, ca învățător, ca tovarăș de joc în mijlocul unei cete de copii.

Prin îndrumarea profesională justă, individuală recoltează în primul rând succese morale, își evită decapțiile

și plictiseala pentru mai târziu, se înlătură în special de-sele schimbări de profesii, care adesea la vârste înaintate destramă psihicul.

Orientarea profesională ameliorează starea materială a întregului organism colectiv, prin aceea că producția se mărește, maladiile și accidentele scad în frecvență, iar munca femeii e mai just raționalizată în concordanță cu aptitudinile sexului și a stadiului...? la care a ajuns astăzi.

Cât privește necesitatea și metodele unor cercetări biologice a fiecărui individ, (constituție și temperament) însușirile fizice și sufletești cerute de majoritatea profesiunilor, corelația dintre orientare și nevoile de moment ale pieței muncii, viitorul cetățean trebuie pregătit prin valorificarea sa justă, care duce la asumarea de responsabilități în cadrul meseriei ce și-a ales.

Personalitatea lui are aparența unei funcțiuni speciale, ale cărei elemente constitutive sunt împrumutate din conștiința organică individuală; ea este un fel de pază adaptată mediului și a cărei misiune este de a ocroti individualitatea organică contra pericolelor din mediul în care trăește.

Problemele economice și sociale nu mai pot fi soluționate pe cărări vechi și sunt necesare noi luminișuri și noi îndrumări, pe care numai noi trebuie să le arătăm.

Omenirea a trecut era cuaternară. Extinderea agriculturii a făcut pe om să devie mai puțin nomad și odată cu formarea satului a început era de așezare statornică a lui. România nouă va fi rodul eforturilor noastre unite ca o mare operă de armonie și înțelegere națională.

Școala nouă va trebui dar să fie un locaș, în care școlarii să li se deschidă noi drumuri pentru o muncă liberă. Educatorul trebuie să înțeleagă această îndrumare, spre a duce la bun sfârșit chemarea sa; el va da noțiunea exactă a științei, ale cărei legi le aplică și a complexității problemelor pe care le desleagă.

Din acest punct de vedere e foarte interesant ceea ce s'a realizat în Apus pe tărâmul alegerii și îndrumării copiilor supranormali sau a celor înzestrați, cât și a copiilor subnormali și delicvenți. Mișcarea aceasta de îndrumare profesională a pornit din Boston, (St. Unite) unde s'au creat oficii de orientare profesională încă din anul

1908, în frunte cu filantropul Parsons, care urmăresc culegerea unor informații precise asupra condițiilor cerute pentru exercitarea diferitelor profesii. Această organizație caută deasemenea să descurce problemele relative la orientarea profesională.

Informațiile provenite în această direcție sunt puse la dispoziția învățătorilor. Părinții, sau intermediarii oficiului, se sfătuiesc cu învățătorii, cerându-le lămuriri asupra capacității elevilor sau foștilor elevi, spre a le putea apoi deschide o cale sigură și omenească.

Primul institut de acest fel a luat naștere apoi în Bruxelles în 1912, creat de Societatea de Pedagogie, care s'a transformat în oficiul intercomunal de orientare profesională.

De altfel aceste oficii de selecție profesională, determinând aptitudinile și însușirile speciale cerute de fiecare profesie, înlesnesc mult alegerea pe care trebuie să o facă tânărul băiat sau tânăra fată, pentru o carieră determinată.

Trebuie să dăm copilului cât mai din vreme orientarea legată de preocupările viitoare ale adultului, lăsându-se învățământul influențat și de cerințele personalității lui originale, active și libere, căci numai atunci când educatorul va asculta și de natura individuală a copilului, va putea învinge; a ne ridica azi de pe scaun nu-i acelaș lucru cu faptul de a ne fi ridicat ieri.

Școala trebuie să devină căminul care să primească pe copil dela naștere, pregătindu-l pentru viață, călăuzindu-i dezvoltarea lui integrală și să pue în joc devotamentele și eforturile sale necesare formării omului.

„Oameni de școală! iubiți meseria voastră, înmulțiți observațiile voastre, perfecționați-vă activismul și veți fi adevărații educatori“. (Demook).

EMIL. TETILEANU

învățător Cozia

EDUCAȚIA COPILULUI în FAMILIE

de ANGELO PATRI

MIRAREA COPILOR

Pentru copil întreaga lume este o minune: Intinderea cerului deasupra capului său, stelele care apar și dispar, luna care-l urmărește în tot locul.

Norii cari se adună și se împrăștie, acum iluminăți de culori delicate, acum întunecați de furtuna apropiată, îl înconjoară de o teamă plină de mirare.

Micul puiu acoperit de fulgi, lănosul cățeluș care-i sare pe lângă picioare, ciudata maimuță care se urcă pe spinarea stăpânului său, sau care se încârligă în jurul ramurilor copacului, îl fac să râdă cu mare plăcere și mirare.

Moș Crăciun în haina lui albă, invitând copiii să țină ghetele gata, Moș Crăciun care trăește prin prăvălii și întinde câte o mână prietenească pentru a lua scrisoarea care cere jucăria dorită, lovește sufletul lui de o mirare caldă și fericită. El este un copil doritor de a ști, fericit! O! lumea este un loc încântător!

Elefantul enorm care se leagănă, care întinde grațios botul lui magic pentru a lua un fistic, pe care i-l întinde o mână tremurătoare, este și el prea minunat pentru a se putea vorbi despre el. Nici un cuvânt nu este în stare să arate aceasta.

Copilul se oprește înaintea cămii solemne și o privește, cu ochii sgâiți, cu gura deschisă, și fantastică, întrebându-se vag, cum oare atâta tristeță s'a putut concentra într'o singură expresiune. Este fascinat de misterul ce pare a se răzima pe acest trist fiu al deșertului.

Cercul... o, cercul! este locul cel mai miraculos dintre toate, unde copilul se cufundă fericit în cea mai fericită mirare! Strigă fericit cu clownii, urmărește cu râs nestăpânit găștele care aleargă înapoia omului, care aleargă înapoia.. picioarelor lui proprii! Totul este obiect de mirare pentru copilul fericit.

Ajunși bătrân numai când toate acestea s'au pierdut, când nu mai mergi în aceste locuri fermecate. Atunci se simte greu-

tatea anilor, când stai la umbra întunecată a uitărilor.

Dar copiii nu vor să știe de aceasta, ne trag înapoi. Pentru aceasta au venit copiii pe lume. Ei reînnoiesc curajul nostru doborât, în focul sufletelor lor calde. Credința noastră este reînnoită de credința lor în bucurie, în frumusețe, în misterul vieții. Ei încălzesc inimile noastre reci și ne ajută să mergem înainte.

Sunteți obosit, tată ? Duceți copiii voștri în locul minunățiilor ! La țară, în grădina zoologică, pe marginea mării.

Sunteți neliniștit, unchiule ? Insoțiți pe micul Billie la cire. Râsetele lui vor umplea de nouă căldură inima voastră obosită și îmbătrânită.

Prietene, ești singur și fără copii ? Cereți împrumut un copil și lăsați-vă condus de el în locul fermecat.

Pentru aceasta sunt eu învățător. Zilnic îmi înnoiesc sufletul în căldura minunăției copilărești.

Creșteți copilul vostru

A da educație copiilor este un lucru greu și enervant. E destul de plictisitor atunci când sunt mici și stau la sânul mamei. Când încep a merge singuri, a merge la școală și a se juca cu alți copii din vecinătate, grija mamelor se înmulțește și se mărește. Unele din aceste temeri nu sunt folositoare, altele sunt justificate. Dacă noi le vom despărți, unele de altele, greutatea ne va fi mult ușurată. Este, poate, murdar ? N'aveți nici o grijă. Murdăria de o zi a copilului nu-i va aduce nici un rău. Continuați a-l învăța să se spele, și când el va fi înțeleș această lecțiune, va fi atât de curat încât o să vă exaspereze.

Are maniere rele ? Acesta este un lucru normal. Oare noi toți nu am avut maniere rele ? Și voi ați avut obiceiul de a vă suge degetul la masă.. și v'ați îndreptat : Astfel se va îndrepta și dânsul. Educați-l.

Face șgomot groasnic ? Aleargă nebunește ? Este lărmuiitor și susține cu încăpăținare ceea ce i-se pare adevărat. Toți copiii sănătoși fac acest lucru. Dacă el nu ar alerga ca o furtună, dacă nu l-ați auzi prin casă, voi ar trebui să trimiteți după doctor. Și apoi susținerea aceea a propriilor idei, nu este tocmai un semn rău, pentru că arată că a intuit ceea ce i-s'a prezentat. El are nevoie de aceasta. Nici voi nu ați fost altfel.

Nu spune întotdeauna adevărul ? Aceasta este foarte grav ! Dar voi, întotdeauna, grațiți adevărul ? Nu e nevoie să răspundeți. Neliniștea voastră este reală și poate fi justificată, cu

toate acestea eu deabea o împărtășesc. Verificați povestirile lui, și corecțați-l de șaptezeci de ori câte șapte. El va crește la umbra adevărului. Nu aveți nici o teamă.

Pune mâna, câteodată, pe ceea ce nu-i aparține? Rămân încă rece. Invățați-l că nu trebuie să mai facă aceasta, că timpul când se făcea acest lucru pe lume a trecut de multă vreme. Este strămoșul său, care trăia în peșteri și care se agită neliniștit în dânsul, din când în când. El va muri repede: dezvoltarea copilului vostru va urma după această moarte. Aveți încredere în el. Creșteți-l.

Nu e numai decât necesar să fiți prea mult preocupați, oridecâteori vi-se pare că ar lua-o înspre rău copilul vostru. Curaj! Copilul sănătos și normal tinde întotdeauna înspre bine. Tradițiile și învățământul din familie, ca și lecțiile din școală, toate îl împing spre bine. Continuați învățământul vostru. Va veni o zi în care copilul se va ridica spre a vă binecuvânta, și voi vă veți întreba cu mirare, atunci, ce v'a putut face să vă îndoiați de viitorul lui.

Cărucioare de copii

În apropierea ferestrei mele, se găsește o frumoasă grădiniță, plină de soare, de papagali, de veverițe și de copilași mititei, în cărucioarele lor. Papagalii și veverițele cred că se distrează foarte bine. Dar, copiii? O, eu nu cred. Ei au fost înfășați spre a fi feriți de frig, și înapoia fiecărui cărucior stă o femeie cu înfățișare aspră de jandarm, pus spre paza unui periculos răufăcător. Când copilul începe a se agita simțind trebuința de a se mișca, dând din mâni sau din picioare, după ce a văzut că nu le poate mișca, și fiind prea strâns înfășat, plânge, în semn de protest.

Îndată femeia începe să legene căruciorul făcându-l să sară în sus și în jos, îl mai împinge și din coaste și atunci căruciorul se leagănă cu putere pe arcurile sale. Micuțul strigă tot mai tare. Femeia continuă să sgâlțâie și mai tare, să învârtească căruciorul în toate direcțiunile. Se începe o întrecere între dânsa și copil, fără șanse de biruință pentru el. Cu puțin înainte de a fi fost adus în parc fusese hrănit: laptele nu era încă destul de departe, pentru a-și continua cursul său... când smunciturile acelea îl împing înapoi.

„Scumpul meu“, „scumpul meu“ murmură femeia mișcată, „Stomacul său este deranjat. Trebuie să chem doctorul, ca să-i

dea o nouă rețetă. Sper că nu va avea un stomac atât de delicat ca și tatăl său“. Nu-l va avea. Atât numai, că nu este marinar? Înăscut, iată totul! Nu poate suporta acea legănare și smuncitură continuă, acea cufundare și ieșire la suprafață. Are pur și simplu „rău de mare“. Simt și eu răul de mare numai privind căruciorul acela, legănat în toate părțile și în felul acela de către ținuta excentrică a acelei femei care-l conduce.

Copilul nu are nevoie să fie legănat. Când îl conduceți în parc, să respire aierul curat, încercați să evitați scuturăturile, și dacă puteți, îndulciți-i această plimbare. Când ochisorii lui încep a se închide, duceți ușurel căruciorul într'un unghiu departe și izolat, și lăsați-l să doarmă în pace.

Și, pentru bunul Dumnezeu, ascultați-mă, nu-l duceți nici-când înapoi! Aduceți-vă aminte cât este de neplăcut să călătorești cu spatele către mașină! Poate că nici dânsul nu iubește acest lucru mai mult decât voi. În vecinătatea noastră erau doi gemeni. Căruciorul fusese construit numai pentru unul. Fură așezați amândoi în el și plimbați astfel încât unul mergea cu fața înainte și celălalt în direcția contrară. Ei erau așezați întotdeauna în aceeași poziție în cărucior, și acel ce mergea mereu înapoi, aproape întotdeauna își vomita mâncarea. Doctorul schimba mereu la recete, dar micuțul nu-și schimba opinia și perdea mereu mâncarea și din greutatea lui corporală. Insfârșit bunica zise: „schimbați-i poziția în cărucior, probabil îi face rău mersul înapoi“. Sfatul bunicii fu urmat, și copilul bolnav se tămădui și cel sănătos se îmbolnăvi. Familia cumpără un cărucior nou și acum cei doi gemeni se plimbă unul alături de celălalt: și amândurora le merge din ce în ce tot mai bine.

Nu legănați cărucioarele copiilor. Conduceți-le drept înătea voastră, când este timpul de plimbare, și lăsați-le liniștite la sfârșitul plimbării. Copiilor nu le place să fie legănați.

Gâdilitul

Văzând copiii durdulii, simțim o mare tentațiune. Fiecare ar dori să-i gâdile și să le dea câte un bobârnac sub bărbie. Dar nimeni n'ar trebui să facă acest lucru. Gâdilitul este dăunător copiilor. El nu aduce niciodată ceva bine ci, din contră este întotdeauna cauza vreunui rău serios.

Când gâdilăm un copil, sistemul său nervos este excitat și copilul râde. Întâiul râs poate fi de plăcere, dar de sigur nu știm cecece urmează, acesta-i numai un act reflex și nu are

nimic comun cu bucuria. Adeseori gădilitul produce și durere și copilul plânge. O astfel de excitare nervoasă aduce cu sine isteria și toate relele ce o însoțesc. Desigur, nimeni, dacă ar fi conștient de aceasta, nu ar voi să fie cauza atâtor rele.

Un copil de doi ani creștea vesel, deprinzându-se să vorbească și să umble, urmându-și astfel mica lui cale în lume.

Era unul dintre acei cheruvimi surzătorii, care atrag lumea înspre dânsul cu desmierdări și cu gădiliri, lui însuși îi plăcea să fie gădilit, cerea acest lucru și era mulțumit.

Intr'o zi unul observă că micuțul începuse a bâlbâi, până atunci vorbise clar. Poate se întâmplase pentru moment. Dar bâlbâitul lui continuă, și încurând se înțepeni încât nu mai putu vorbi distinct și drăgălaș. Plângea pentru orice nimic și era agitat în somn, nu mai era fericit și nu mai râdea, devenise un copil bolnăvicios și nătâng. Se jucaseră cu dânsul și îl excitară atât de mult, până ce nervii lui se răsvrătiseră. Acum nu mai este altceva de făcut cu dânsul decât a lucra cu toată răbdarea spre a-l readuce la liniștire. El nu trebuie să mai vadă străini, nu trebuie să mai fie nici desmierdat nici gădilat. Nu trebuie aruncat în sus și apoi prins, cu strigăte de bucurie: este bolnav și suferind.

Acum toți trebuie să-i vorbească dulce, dulce, încet și simplu. Trebuie să renunțe la micile plăceri cari formează bucuria copiilor. Orice mișcare a dânsului este supravegheată cu îngrijorare, și orice dorință a lui este examinată cu un ochiu cercetător. Trebuie să-și îngrijească sârguincios corpul care odată era inconștient de sine și de care el, la rândul său, era atât de vesel inconștient.

Odihna, respirarea și râsul sunt acțiuni în jurul cărora copilul nu trebuie să se gândească de loc. Ele au fost smulse din gândul lui și puse în domeniul inconștientului. Când sunt smulse cu asprime, și sunt împinse spre a servi drept distracție adulților, care ar trebui să le cunoască valoarea și importanța, ele reclamă o grea ispășire.

Cel mai bun lucru pentru copiii mici este să fie lăsați singuri, cât mai singuri. Supravegheați-i și satisfaceți-le cu înțelepciune dorințele. Dați-le posibilitatea de a se juca, jocul este dezvoltarea vieții lor. Dar dacă vă este scumpă pacea lor și a voastră nu faceți neghiobii.

Guvernantele

Desigur nu v'ați oprit niciodată să priviți femeile încredințate de către mame să îngrijească de copiii mici sau să-i

ducă la aier în cărucioarele lor? Eu da, le-am observat, și nu puteam face altceva decât să mă gândesc ce-ar fi zis mama vreunei astfel de copile grațioase de trei ani, dacă ar fi putut vedea în parcul acela un grup de guvernante, care vorbeau cu un interes din ce în ce crescând despre mersul familiilor respective, reprezentate prin ele, în timp ce micuța le asculta cu lăcomie.

— O, nu înțelege o vorbă din ceace vorbim noi, răspunde guvernanta unei prietene a ei, care-i arată pe d-șoara ascultând.

Joacă-te, drăguțo, continuă femeia, reluând conversațiunea întreruptă. Micuța, hotărît, nu înțelege sensul pe care guvernantele flecărește îl dau acestei vorbe, dar șoaptele și aluziunile la familia ei, i se înrădăcinează în minte, pentru a înflori în momentul și în locul cel mai nepotrivit.

„Așează-te aici, și ai grije să nu te miști, nici să nu vorbești cu nimeni, până ce nu mă voi reîntoarce să te iau“, zicea o guvernantă, așezând un copil mic pe marginea unei bănci. „Dacă te miști de aici sau dacă vorbești cu cineva, ursul acela mare, pe care l-ai văzut, va veni să te mănânce“.

Zicând acestea, se depărtează în vreun colț, unde își îndreaptă întregă atențiunea asupra „prietenului“ ei. Micuțul pe bancă, nu se mișcă, nici nu vorbește, până ce dânsa nu se reîntoarce spre a-l lua: șade foarte spăimântat spre a nu se mișca, chiar dacă dorința îl împinge.

„Ești un brav copil“ zice guvernanta luându-l, voi spune ursului să nu te atingă de data aceasta.

O altă guvernantă stă și lucrează, fără a se mai preocupa de altceva. Soarele bate în plin asupra feței copilașului adormit, dar ea nu bagă de seamă. O muscă i se plimbă pe obraz și el se întoarce agitat. Atunci guvernanta întinde piciorul și începe a legăna căruciorul, de pare că ar fi o barcă legănată de valuri și de furtuna mării.

Sărmanul copilaș!

Unele din aceste guvernante duc în buzunar câte un biberon. Când copilul începe a se agita, ele îi pun biberonul în gură spre a-l liniști. Mamele nu vor ști, iar copiii nu vor putea-o spune.

Guvernantele bune sunt foarte costisitoare, dar niciodată atât cât cele rele. Dacă nu puteți plăti una bună, de ce nu vă însoțiți cu altă mamă, și să o luați în societate? Numai unei dădace practice și credincioase se poate da supravegherea copiilor fără apărare.

Adjutantul mamei

Când sosește întâiul născut, el se bucură de cele mai alese îngrijiri: este scăldat în fiecare dimineață, voi îi supra-veghiați cu mare grijă nasul, ochii, gura. Dați mare atențiune mâncării, ca să nu i-se dea nimic ceea ce i-ar putea turbura digestiunea, astfel încât el să crească până la doi ani, fericit și viguros.

Când se naște al doilea copil, el este pus deoparte, i-se dă mai puțină atențiune. Scalda este mai grăbită, și nu se observă că pielea lui e mai puțin bine de cum ar trebui să fie. Nu i-se spală gura cu aceeași îngrijire, și dacă ochii încep a i se afunda, voi treceți cu vederea acest lucru.

Intr'o zi veți observa că respiră cu gura deschisă și se răcește cu multă ușurință și adeseori glandele și amigdalele lui sunt umflate. Voi ziceți atunci: „dar e înspăimântător“ și vă întoarceți în sus și în jos în jurul copilului.

Câte unul dă copilului de trei ani, câte o bucată de friptură, fără tăieței, sau brânză, și copilul se îmbolnăvește. Voi ziceți atunci: „acest copil nu are o sănătate atât de robustă cum credeam eu“.

Unicul mijloc pentru o mamă de a merge bine înainte cu copiii cari cresc, este să se ajute cu fiecare din ei. În general, mama nu are paciința să aștepte ca să învețe copiii să o ajute: zice că nu are timp.

Incepeți cu cel dintâi născut. Deabia va putea ținea buretele în mână, lăsați-l să-i dea înainte. La început va stropi totul în jurul său, dar încurând va încerca să-și spele fața, cu mici mișcări curioase. Lăsați-l să încerce a se spăla singur, câte un minut de fiecare dată, zi de zi, și mai curând decât ați crede, el va fi devenit foarte abil.

Deabia va putea ținea în mână o periuță, învățați-l să-și spele gura și dinții. Sforțările depuse de el, vor fi disproporționate cu scopul: dați-i posibilitatea să reușească, fiindcă el nu perde timpul, ci învață și să se ajute pe sine și să vă ajute pe voi.

Aceste probe mici constitue întâiele experiențe ale copilului și sunt foarte importante în educație, chiar fiindcă sunt întâii pași în aplicațiunea statornică la lucru. Lecțiunile nu se învață numai din cărți: faptele și vorbele voastre sunt lecțiuni pentru copilul mic. Orice lucru pe care îi veți lăsa să-l facă

sau să-l spună, încă este o lecție temeinică și foarte durabilă.

Dați copilului o mică măturice, o bucatăică de săpun, un burete, o măsuță și un scăunel, de unde să poată prezida. Furnizați-i păpuși pe care să le poată spăla și maltrata în tot chipul, învățați-l să se joace cu ele și lăsați-l singur.

El va experimenta asupra lor ceea ce faceți voi cu dânsul. Indrumați-l puțin, și în scurt timp veți vedea eforturile voastre încoronate de succes.

Învățați-l să mănânce singur.

Mama duce copilul spre scăunenciul lui și-l înțepește înăuntru. Ii pune apoi înaintea o strachină cu supă, spunându-i: „Hai tinere, să vedem cum știi să mănânci!”

Micuțul murmură vesel și afundă lingura în supă, o duce apoi cu mâna tremurătoare spre gură, dar mai varsă din conținut și pe fața spălată decurând.

„Sărmana de mine“ exclamă mama, alergând și ștergându-l aspru. „Ce copil neglijent“. Mai încearcă înc’odată și nu varsa totul pe tine“.

Copilul încearcă înc’odată dar duce lingura înspre o ureche. Dacă se întâmplă ca să nu-și ajungă exact punctul căutat și își varsă câtăva supă pe față, o parte totuși ajunge în gură.

Mama îi smulge lingura, zicând: Sărmane micuț! Haidem, îți va da mămica ta să mănânci.

Copilul se opune, trage cu picioarele și strigă în semn de protest.

„Aide, aide, stăi frumos și mai încearcă înc’odată“, și mama îi șterge fața și-i apropie mai bine strachina.

Copilul se înseninează, mulțumit, încearcă înc’odată. De data aceasta ia direcția mai bine și aproape întreg conținutul lingurii merge la destinațiune. „Brav copil, să mai încercăm înc’odată“.

Dar această nouă încercare pornește rău dela început și supă, pe care vrea să o ducă cu lingura, se împrăstie toată.

„Este deajuns! mămica-ta îți va da să mănânci. Nu vezi că împrăști întreg dejunul tău pe tine și nu mănânci nimic. Se va răci și îți va face rău. Deacum, lasă-mă pe mine!“.

Protestând, dar zadarnic, copilul mănâncă supă pe care i-o dă mămică-sa pe gât. Încercarea de a învăța, devine astfel o luptă între copil și mamă. El are nevoie să devină independent, ea are aceeași dorință, dar nu-și știe alege mijloacele pen-

tru ajungerea școpului. Procurați o masă solidă și joasă, puneți-vă dinainte un scăunăș. Puneți copilul cu pestelcuța lui, așezându-i înaintea vasul și lingura. Dați-i voi însăși cea mai mare parte din mâncare, lăsați numai pe fundul vasului ceva mai mult de o lingură de supă, și lăsați-l să încerce singur.

Astfel, nu va risipi dejunul său și va învăța să se hrănească singur, în acest timp mama își va vedea de alte treburi ale ei, având și siguranța că copilul nu va cădea din scăunelul lui.

Încet încet, pe măsură ce crește copilul, va face mai puțin șgomot mâncând singur, și mama va lăsa, zi de zi, tot mai multă supă în vas pânăce el va putea să mănânce singur, fără ajutor. Progresul dela o lecțiune la alta trebuie să fie aproape neobservat, pânăce copilul este mic. Trebuie să facă față tot câte unei singure dificultăți, fără grăbire căci: pentru un copil, a mânca singur, însemnează învingerea unui mare număr de dificultăți.

Ora de culcare

Copiilor nu le place să meargă la culcare. Ei au certitudinea că evenimente importante trebuie să se întâmple, și nu vor să fie lipsă. Mergerea la culcare la o anumită oră însemnează întotdeauna, o întrerupere.

Stevenson o descrie minunat în lucrarea sa „*Bed in Summer*“ în care copilul se lamentează astfel: „Și aud încă, jos, pasul adulților pe stradă“.

Dacă, chiar și adulții și-ar întrerupe interesantele lor ocupațiuni și ar merge și dâșii la culcare, atunci pentru copii nu ar fi atât de dureros.

Dar în afară de aceasta mai este și o anumită frică de noapte. Copiii se simt siguri în decursul zilei, dar noaptea aduce cu sine anumite spaime, cari sunt proprii nopții.

Ce ar trebui să facem spre a trimite la culcare, în chip, se înțelege, plăcut pe copii?

Dacă copilul știe că toți tovarășii lui de joc merg la pat, acest lucru poate să ajute pe mamă în misiunea ei. El se simte solidar cu puii, cu pisicile și cu florile, dacă știe că și aceștia merg să se culce la aceeași oră. Această rațiune explică de ce copilului îi plac atât de mult poveștile de seară. Dacă mama însăși îl poate duce la pat, chestiunea se ușurează foarte mult. Dacă alte îndatoriri o împedecă atunci momentan, poate să

facă acest lucru mai târziu, odihnindu-se lângă dânsul pe pat. Ea îl poate încuraja fiindcă copilul are încredere mai mare în ea decât în orice persoană din lume.

Li poate spune că noaptea nu este altceva decât ziua cu lumina stinsă. Că este timpul când păsărelele se duc pela cui-buri să se culce, în așteptarea bucuriei ce le așteaptă a doua zi.

Când întunericul s'a lăsat și lucrurile din casă dispar încetul cu încetul, copiii sunt constrânși să populeze întunericul cu ajutorul închipuirii lor. Noaptea se acopere astfel de spaimă sau de fericire.

Spuneți copilului povești potrivite. Hotărît el va cere să-i spuneți povestea balaurului sălbatec, ce mănâncă pe copiii răi, dar mamele știu cum să înlocuiască această fabulă cu alta mai liniștitoare. Ora de culcare trebuie să fie liniștită : un iepuraș este mai potrivit decât un smeu urlător. Coperiți-l apoi și așezați-l cât mai confortabil în pat, deschideți fereastra și stângeți lumina. El va avea impresiunea că ziua continuă, nu va înregistra nici o întrerupere. Minteaa lui este liniștită, gândurile senine. Se va odihni mulțumit.

Spaima

Nu este permis niciodată să spăimântăm copiii. Groaza este un venin : atinge stomacul, împedecă digestiunea. De multe ori frica este cauza diareelor și a vomitărilor, nici un copil nu poate crește în aceste condițiuni.

Copiii nu vorbesc nicicând de spaimetele lor, li este teamă de însăși teama lor. De multe ori ei sunt spăimântați și voi nici nu observați acest lucru. Fiți foarte drăguți cu dânsii, și deprindeți-i să spună lucrurile ce îi înspăimântă.

Unii oameni spun copiilor lor că momăia sau diavolul due pe copiii, cari nu sunt buni, și spun aceste oribile minciuni tocmai în ceasul când copiii merg la culcare. Copiii merg astfel la culcare, foarte înspăimântați, zac, tremurând la întunec, neîndrăznind să ridice acoperitoarea, nici să se întoarcă spre a-și ascunde fețele, pe perinile moi. Imbolnăviți de frică, adorm dar nu se pot odihni. Se trezesc, chiamă, și câteodată merg dormind și li-se face rău.

Astfel de spaimete se înrădăcinează afund în mintea lor de copii, făcându-i neapți de lucru și de joc. Nebunia de multeori se datorește acestor spaimete.

Nu spăimântați niciodată pe copiii voștri, acest lucru nu

numai că este imprudent și de dreptul periculos. Unii părinți spun copiilor că îi va duce un jandarm. Un copil crescut în felul acesta a fost pierdut de mamă-sa într-o stradă înțesată de lume. Un sergent văzându-l pierdut, îi adresă o vorbă: Copilul fu cuprins de convulsii, atât îi fu de mare spaima! Dece să nu spui copilului că sergenții îi sunt prieteni? Acelaș lucru se întâmplă și cu doctorul: „dacă nu stai liniștit și nu vei înceta de a plânge voi chema doctorul și el te va învăța să te porți bine“. Într-o zi copilul va avea nevoie de doctor și nu va voi să-l primească. Medicul poate ajuta foarte puțin pe un copil care se teme de el.

În școala dintr'un mare oraș, un copil cu o privire luminoasă, locuia într'un asil. Acest copil, zi de zi, devenea tot mai palid, tot mai trist, dar nu voia să-și deschidă gura.

„L-ați auzit vorbind vreodată pe Edie copii“? întrebă, în sfârșit, învățătorul.

„Da, vorbește. Numai în clasă nu vrea să vorbească“.

Când veni mamă-sa să-l ia, spuse: „Dar hotărît, vorbește! Edie isbucni într'un plâns torențial și se strânse lângă mamă-sa care-l duse acasă. Când îl readuse la școală, ziua următoare, zise învățătorului: Totul este limpede acum. Înainte de a-l aduce la școală îi spusese că dacă va vorbi aici la școală, d-ta o să-i tai limba, și prostul de el m'a crezut“.

Frica este venin. A face să ia ființă frica în mintea copiilor, este o cruzime. Nu speriați niciodată copilul.

Urșii

Mama a spălat pe Robin și l-a pregătit de culcare. „Acum mergi jos pe coridor și te culcă, ești mărișor“.

„Nu, nu“, se roagă micul parazit, „vino cu mine“.

„Când vei fi ajuns în pătuțul tău, voi ajunge și eu și îți voi tocmi acoperitoarea. Doresc să mergi singur, dealungul coridorului și în pat: hai încearcă, ești un băiat curajos“.

„Nu pot, mi-e frică de urs“.

„Dar Robin, te asigur că nu este niciun urs, Privește jos pe coridor, nu vezi nici un urs“.

„Nu, dar ursul va intra după mine“.

„Nu va intra, nu poate intra. Nu vezi că eu rămân aici și te privesc până ce vei fi ajuns în dormitor, atunci voi veni și eu și îți voi spune o poveste frumoasă“.

„Vino și tu cu mine“.

„Fă un singur pas, Robin, numai să vezi“.

Robin pășește înainte, dar îndată se întoarce înapoi. Intervine tatăl. „Ce e Robin? Nu mergi la culcare ca toți ceilalți copii?“

Robin se lipește de el, întocmai cum se agață o pisică, gata să se înnece, de orice pai.

„Privește, eu rămân aici, Robin, și voiu număra toți pașii pe care îi vei face singur. Hai repede! Unu, doi, trei. Cum nu poți mai departe decât atât? Mi-e rușine de tine. Ți-am spus de mii de ori că nu este nimic, în coridorul acesta, care ar putea să-ți inspire frică, nimic!“

„Este acelaș coridor pe care tu alergi de dimineața până seara. Numai pentru că se apropie ora de culcare, tu devii fricos și capricios. Ca un copil brav ce ești, încearcă încăodată și mergi singur. Noi doi te vom urma cu privirea“. „Nu, nu, urșii ies întotdeauna când începe a se întuneca. Eu..“

„Zadarnic, îi este teamă și aceasta-i adevărul. Trebuie să-l conduc ca de obicei“, și du-l la pat și încurajează-l! Odată copilul pus în pat, adormi mai repede decât altădată.

„Ce împrejurare crezi că l-er fi impresionat cu urși? Intrucât știu eu, nu i-s'a spus nici o poveste cu urși. Nu a fost impresionat niciodată de niciun fel de animal, nu pot înțelege cauza acestei frici. Am avut întotdeauna cea mai mare grije de el.. se plângea mamă-sa.

În seara aceea le făcu învățătoarea o vizită și ei îi povestiră istoria cu urșii.

„Da“ răspunse ea „unii copii au astfel de temeri. Sunt mulțumită că a spus cauza spaimei sale, fiindcă uneori ei nu spun acest lucru. Cumpărați-i un urs să se joace. Puneți-l să aleagă dânsul unul din prăvălie și lăsați-l să-l ducă acasă. Acest remediu, în general vindecă teama de urși“.

Și îl vindecă.

Simpatia

Micul Kenneth avea patru ani, și, șezând jos, se juca închizând și deschizând cutia mesei de lucru. Mamă-sa îi ședea în apropiere, vorbind cu mătușa Ella, ajutorul familiei la orice neajunsuri.

„Toți sunt tari și se bucură de sănătate perfectă, afară de Ken“, zice mama. „El ia totul pe suflet.. într'adevăr este prea sensibil. Niciunul dintre frați nu i se aseamănă. Orice lucru mic îl întărește“.

Și în adevăr, iată, Ken deschide cutia așa fel încât se rănește puțințel la un deget.

Deci ridică mâna, ca și când ar fi fost mutilat, arată o durere mortală: fața i-se întuieacă de durere și apoi începe a urla din toate puterile ca un puiu de leu. Mama îngălbenește și se aruncă în ajutorul lui, în timp ce ghebele, aruncate jos la repezeală, se rostogolesc pe sub mobile. Foarfecile cad cu sgomot, și ea în grabă, se isbește de coșul de lucru, calcă cu picioarele pe fusta, pe care o țivea.

„Repede, Ella, adu-mi apă caldă. Aduceți-mi un bandaj. Repede! Il găsești în camera unde sunt medicinele. O, Ella, n'ai adus încă apa? Sărmane Ken, ți-s'a făcut rău? Mămica îi pare rău de tine! Curaj, te voi vindeca eu. Vino repede cu bandajul“.

Ella pune pe masă un vas cu apă caldă și apoi șade liniștită pe un scaun, să vadă cecece va urma.

Mama leagănă în brațele ei pe Ken și se plânge: „Cutia e de vină, ea te-a lovit. Nu fii necăjit puiule, aici e mămica ta“.

Aceste vorbe au darul să întărite și mai mult pe Ken, el strigă și mai tare decât înainte. Mama se plimbă în sus, în jos cu copilul în brațe, cercând să-l liniștească și repetându-i părerea ei de rău că îl vede suferind, în timp ce mătușa s'a așezat pe un jeț și coase fusta pe care o aruncase mama.

„Mamă, te chiamă tata. Vino repede, se grăbește“, strigă hotărît Enric, de pe pragul camerei.

Mama privește pe mătușa apoi pe Ken. „Ia-l tu, Ella, eu mă voi reîntoarce peste câteva minute“. Mătușa îl ia frumușel, așezându-l lângă sine jos și coase mai departe. Ken încearcă să mai strige odată sau de două ori, apoi șade jos, liniștit, în apropierea mătușei, jucându-se cu ghebele lui. Când se reîntoarce mama, de abia răsuflând, spre a sosi cât mai repede, rămâne uimită văzând pe Ken, cum râdea.

El privește la mamă-sa, încrețându-și fața și stând gata de plâns. „Mi-se pare că ar fi mai bine, dacă ți-ai continua lucrul început“, zice mătușa Ella. „Eu voiu avea grije de Ken până la ora prânzului“.

Mătușa mai spuse: „Nu da nici o atenție lucrurilor cari pot fi trecute cu vederea. Dacă Ken are nevoie de îngrijire, îngrijește-l, dar fără să întorci pe dos casa pentru aceasta. Nu i se făcuse rău. Nu vei face nicicând om din el, dacă vrei să oprești mersul lucrurilor spre a-l supraveghea. Ascunde-ți sentimentele și vei vedea că nici el nu va mai fi atât de sensibil“.

Camera de dormit

„V'am chemat, doctore, fiindcă fetița noastră este din ce în ce mai nervoasă și mai agitată, nu poate dormi bine : luați-o sub tratament“.

„Perfect“, zice bătrânul doctor, așezându-și ochelarii pe nas și privind figura palidă a copilei care se întorcea și se svârcolea înaintea lui.

„Nu doarme?“

„Nu doarme cum ar trebui să doarmă o fetiță. Merge de timpuriu la culcare, dar nu doarme“.

„Nu poate dormi, când sosește ora culcării ? întrebă cu blândețe bătrânul doctor.

„Nu“.

„Nu ești obosită ?“.

„Sunt obosită“ !

„E chiar așa întrerupe mama“. Se joacă până în ultimul moment, și e obosită moartă, dar se pare că somnul nu o poate prinde. Are nevoie de a trece dela una la alta, fără pauză.

Am încercat totul : am schimbat chiar și înfrumusețarea camerei, crezând că aceasta încă ar putea contribui ca ea să se odihnească liniștită. N'a folosit nimic ! cu toate că, toate acestea m'au costat atâtea griji și oboseli. Am colindat întreg orașul pentru aflarea animalelor potrivite pentru decorare, și am chemat un lucrător pentru a face mobilele la fel. Dar cu toate aceste nu a fost chip să doarmă mai bine.

„Aș dori să văd noua cameră“, zise doctorul.

Copila se dă la o parte și deschide ușa camerei de dormit.

Era o cameră veselă : păreții erau vopsiți în albastru, culoarea cerului, și o ghirlandă decorativă cu toate animalele bărcii lui Noe, de jur împrejur. Pentru a fi mai bătătoare la ochi, animalele erau vopsite în culori și într'o astfel de poziție încât nu puteau inspira copilei, nicidecât somnul.

Mobilele erau numeroase și în acestea, artistul dăduse drumul imaginației și culorilor. Păsări, flori și fluturi pestriți avansau, îndreptându-se unii contra altora, din fondul cenușiu. Chiar și acoperirea patului nu scăpase de această invazie de animale și culori. O bancă scundă înconjură camera, încărcată de păpuși, de animale, de stofă, de cărți, de jucării mecanice, cutii încărcate cu jucării.

Pe măsuta din apropierea patului, era un șir de jucării pre-

ferate: o dansatoare deasupra unei flașnete, un ceasornic o capră frumoasă, ce sare pe resortul lipit de ea.

„Copila doarme aici? Mă tem că ea găsește întreg acest aparat prea ațățător. Eu i-aș pregăti o altă cameră fără nimic altceva, în afară de pat, cu păreții și perdelele sure și cu ferestrele deschise. Camera goală, întunecată și liniștită îi va aduce odihna. Lăsați-o să-și ia o păpușe, dacă cere. Eu cred că după câteva nopți va dormi“.

Și așa se întâmplă. La început copila se simți singură, fără gânduri și în sfârșit somnul îi închise ochii obosiți.

Nu sunt, oare, prea multe lucruri inutile în casa voastră?

Deșteptarea.

Mi-e groază să-l deștept dimineța: e foarte greu să-l conduci la culcare, dar nu mai vorbesc de greutatea de a-l scula, suspină mama.

Aceasta însemnează că acel copil nu a fost crescut cu toată grija, în întâia lui copilărie. Pentru aceasta e nevoie a-l culca și scula la ora fixă. Dar adeseori, când sosea timpul de culcare, fiindcă era bun, i se admitea să mai rămână în picioare până ce devenea supărăcios pentru întreaga familie. Atunci era trimis la culcare, între strigăte și proteste.

Acelaș metod era întrebuințat și pentru sculare. O, Doamne. Să-l lăsăm să mai doarmă! Voiu avea astfel posibilitatea să mai lucrez câte ceva, fără să mă gândesc la el.

Astfel, ora sculării deveni clipa în care el se deșteapta și întotdeauna, era obiectul atenției generale pentru urâcioasele lui obiceiuri. Ceeace explică foarte bine, că azi când este de 14 ani, să meargă la culcare și să se scoale atunci când îi convine lui.

Scularea de dimineță este neplăcută pentru toți. Nouă tuturor ne place să lăsăm să treacă cât mai mult timp între ora deșteptării și momentul când trebuie să ne începem lucrul nostru zilnic.

Necesitatea, stimulată de obicei, ne stă într'ajutor și trebuie să ne exercităm în sforțări până ce, la o anumită oră de dimineță, când în sfârșit mecanismul nostru fiind antrenat, merge înainte dela sine.

Dar grija mai mare sau mai mică pentru a ne scula, este în strânsă legătură cu lucrul, pe care trebuie să-l împlinim în cursul zilei. Dacă ne coborîm din pat, după cum zice proverbul,

cu piciorul stâng, e foarte probabil că vom fi cam indispuși întreagă ziua și vom găsi motive să ne agățăm de toți și de toate. Ceeace este adevărat în acest caz pentru noi, este adevărat și pentru copii.

Când deșteptați dimineața câte un copil, faceți-o aceasta cu multă grijă. Ridicați ușurel acoperitoarea și strigați-l cu toată blândețea. Faceți tot așa înainte, până ce el va deschide ochii. Atunci, surâdeți-i zicând: „Este timpul de sculare, micuțule“.

Chemându-l cu glas tare, sau isbind prea tare ușa, facem să tresară copilul adormit, producem o reacțiune în sistemul său nervos, făcându-l, după caracterul său, iritabil, mânios sau plângător.

Unii cred că pentru a-l scula este foarte practic să-i ridică acoperitoarea, perina și să-l aduci în confuziune. Unele persoane eroice, merg chiar și până acolo, că îi aruncă apă rece pe spate. Astfel de persoane trebuie puse la punct, tratate de așa manieră încât să învețe a se desbăra de astfel de acțiuni barbare.

Copilul adormit va fi deșteptat în chip gentil și este nevoe să i se vorbească cu blândețe, în așa fel încât el să-și înceapă ziua cu o primire sărbătorească, dacă voim să-i lăsăm posibilitatea să aibă o zi de progres. Și, întâia copilărie este timpul când trebuie obișnuit să se scoale la oră stabilită.

Invățați-l să se îmbrace

„Aș trece cu vederea bucuros, toate lucrurile pe care le face—și nu sunt tocmai puține!—dacă ar putea cel puțin învăța să se îmbrace singur în mai puțin de o oră și jumătate. În orice dimineață am aceleași necazuri.

„Il chem și el se ridică, se așează pe marginea patului și își freacă ochii. Atunci eu îl las, pentru a merge să pregătesc dejunul. După câteva minute mă reîntorc și aflu că el deabia și-a desfăcut un buton dela cămașa de noapte

„Grăbește“, îi zic, de ce nu te îmbraci singur? Hai, repede, depune halatul, să văd și eu cum vei face. Pun atâta energie în glasul meu, încât ar fi de ajuns pentru a pune un automobil în mișcare, și el își aruncă halatul și începe a se îmbrăca.

„Intre timp simțesc un miros din bucătărie, se arde dejunul, alerg în bucătărie la lucrul meu. Știu că, în tot acest timp, el va șede pe marginea patului cu o ghiată pe jumătate încheiată și cu jaretierile atârând. Intr'adevăr el mă scoate din răbdări! Ce aș putea face spre a-l hotărî să se îmbrace singur? Înțeleg dealtfel că are numai opt ani, dar mie mi se pare că s'ar putea îmbrăca și singur“.

(va urma)

PREFAȚĂ ¹⁾

Noua programă analitică a învățământului primar a ieșit dintr'o triplă colaborare: actuala conducere a Ministerului de Instrucție Publică, Ministerul de Agricultură și într'o măsură oarecare, vechea programă, care conținea unele dispoziții destul de necesare, pentru nevoile actuale ale culturii populare.

La baza noiei programe stau câteva principii, care ies, credem cu prisosință, în relief, pentru oricine o cercetează cu ochii atent. Aceste principii sunt: principiul *programei minimale*, al apropierii de viața locală și acela al unui utilitarism măsurat.

Ideia unei programe minimale este impusă școlii de astăzi pentru două motive: pe deoparte ea este cerută de nevoia unui învățământ unitar, pentru toate școlile din cuprinsul țării, pe de altă ea trebuie să fie ca atare (adică minimală) pentru că nu este nici pedagogic, nici util să dai copiilor, în pragul adolescenței, exact aceleași cunoștințe, indiferent de mediul natural și social în care trăesc și pentru care ei urmează să fie formați. La temelie deci trebuie să existe un minimum de cunoștințe pentru ca menținerea legăturii sufletești dintre toți viitorii cetățeni ai satelor noastre să fie astfel asigurată.

Cunoștințele acestea trebuie reduse însă la strictul necesar. Școala trebuie să renunțe la ambiția, întru nimic justificată, de până acum, de a servi un scop enciclopedic de cunoștințe generale de cele mai multe ori fără nici o legătură cu viața. Tot ceace nu are o aplicație în viață se pierde cu timpul și din toată bruma de carte dată de ea nu mai rămâne decât o spoială care nu mai deosebește deloc pe omul care a pierdut câțiva ani la școală, de cel care n'a frecventat-o.

Școala este din contră pe drumul ei, dacă va căuta să dea deprinderi și cunoștințe, cari nu vor fi mai târziu eliminate prin neaplicare. De aceea, pe lângă o programă de cunoștințe pentru toți (acel minimum care va fi în

1) Credem că facem un bun serviciu colegilor publicând prefața noiei programe analitice spre a vedea toți din ce principii și în ce spirit este concepută. La sfârșit adăugăm și câteva observațiuni pe cari le avem de făcut programei.

adevăr trăit de toți) este necesar să i se lase școlii libertatea să-și alcătuiască și o altă programă, *una suplimentară* potrivită mediului prin care și pentru care elevul va fi educat.

Programa de față este întocmită în acest spirit. Ea este o programă minimală. Din programa suplimentară, ea nu cuprinde decât numai acele părți, care puteau fi indicate dinainte (de exemplu pomicultura, avicultura etc., care nu se vor preda decât la o anumită categorie de școli). Restul programei suplimentare, potrivit fiecărei localități și regiuni, rămâne să se întocmească de organele școlare locale. Pentru aceasta două lucruri trebuiesc efectuate: prima va consta din dezvoltarea acelei părți din programa de față care ar avea mai multă importanță pentru localitatea și regiunea respectivă; cea de a doua va privi adăogarea unui grup de cunoștințe, neprevăzut în programa de față dar de mare importanță pentru ocupația dominantă a locuitorilor în satul sau comuna unde se găsește școala. Pentru ambele cazuri organele școlare vor consulta și specialiști și împreună cu aceștia vor face propuneri care însă nu vor putea fi puse în aplicare, fără aprobarea Ministerului.

Alcătuiind o programă analitică minimală, dând apoi indicații și pentru întocmirea celei suplimentare, s'a căutat să se satisfacă și cel de al doilea principiu de care am vorbit la început: *principiul apropierii școlii de viața din jurul ei*. Satisfacerea integrală a acestui principiu nu privește numai programa suplimentară, deosebită dela regiune la regiune, ci și pe cea minimală. Se va vedea din cuprinsul lucrării de față, că nu există cunoștință, oricât de minimală ar fi ea și oricât de generală, care să nu fie predată pornindu-se dela ceiace cade direct sub simțurile copilului. Procedându se în felul acesta, învățământul devine în adevăr intuitiv. Principiul regionalismului și localismului educativ sunt deci satisfăcute pe două căi: a) din punct de vedere *al conținutului* programei din programa suplimentară, care oglindește ceiace mediul școlar are mai caracteristic; b) din punct de vedere *al metodei* prin indicațiile și aranjarea materiei din programa minimală în așa fel încât toate deprinderile manuale și intelectuale să le capete copilul în legătură cu viața din jurul lui.

Organizată după aceste norme școala primară va

fi, sperăm, un adevărat instrument de prefacere a vieții sociale dela sate. Ea va fi astfel utilă și satului și fiecărui individ în parte pe care-l va forma și integra organic în structura vieții noastre sătești și plugărești. *Un utilitarism măsurat*, cum i-am spus noi, care nu va ținti la un profesionalism exagerat și anarhic, pentru pregătirea individului pentru el însuși, ci la formarea și integrarea lui în viața colectivității.

În sfârșit un alt principiu de bază al programei este alcătuirea lor după *o metodă globală sintetică*, asemănătoare cu aceea a centrelor de interes. Metoda, după cum ușor se poate observa, n'a fost copiată așa cum a fost concepută de Dr. Decroly, ci doar principiul ei a fost acceptat și adaptat la școala noastră oficială.

Programele de față nu sunt însă definitive. Ele așteaptă și contribuția tuturor acelor cari vor să colaboreze la perfectarea lor în cadrul principiilor stabilite.

În aplicarea lor se ridică negreșit câteva greutăți. Între acestea trebuie prenumărată și alcătuirea de manuale didactice. În această privință se vor da instrucțiuni în chiar corpul programelor, când ele vor fi definitive. Ceea ce se poate spune de pe acum este numai ca viitoarele manuale vor trebui să fie alcătuite în parte și după regiuni iar unele cunoștințe sau deprinderi nu vor fi cuprinse în nici un manual al elevului. Programa de față trebuie privită și ca un plan de lucru pe care învățătorul îl va consulta la tot pasul pentru a ști ce lucru are de făcut iar rezultatele lucrărilor colecționate vor alcătui îndrumătoare ieșite din experiența copiilor, generațiile trecute de elevi ajutând pe urmașii lor.

În corpul programelor se vor mai da deasemenea instrucțiuni și cu privire la alcătuirea arhivei, la notări, la orarii, la modul cum un organ de control va trebui să-și exercite atribuțiile sale, pentru a privi activitatea școlii dintr'un punct de vedere cât mai complet.

În felul acesta volumul, în care se vor publica programele definitive, va fi un ajutor indispensabil oricărui membru al corpului didactic, fără de consultarea căruia nu va putea face nici un pas în tot cursul școlarității.

Observațiuni. Din noua programă analitică lipsește cu desăvârșire religia. Credem că nu este bine ca

programa acestui obiect să fie lăsată în seama consistoarelor diferitelor biserici din țară, căci în chipul acesta numai la sfârșit se va vedea, unde se ajunge.

Lipsește lucrul manual la fete (cusături, broderii, țesut etc.) ceea ce s'a putut executa cu mai mulți sorți de izbândă până acum. Expresiunea *limba maternă* să fie înlocuită cu *limba română*, căci aici, la noi, sunt și limbi materne cari nu sunt române.

Programa cursului supraprimar pare supraîncărcată chiar dacă ne gândim că în școala nouă a viitorului se cere mai mult un învățământ *formativ* decât unul *informativ* cum a fost înțeles până acum ; căci să ne gândim numai la sate, unde un singur învățător va avea să instruiască 7 clase, ce va face cu această programă minimală, la care se va mai adăuga și una regională ?

Însfârșit, mai adăugăm că noua programă naște în noi și o mare îngrijorare. Cum va putea fi aplicată când nu este nimic pregătit. Cu ce se vor putea face expozițiile dese, cari se cer, de lucru manual, desene colorate și necolorate, când școalele noastre sunt azi *ale nimănui* și nu au nici registrele cele mai necesare, decum să aibă rosturi pentru expoziții atât de dese și obligatorii. Elevii nu au cărțile necesare, decum să mai cumpere și materialul de modelaj și desene colorate care se cere la tot pasul. Dar oare corpul didactic este pregătit ca s'o poată aplica ? Toate acestea și altele multe ne inspiră îngrijorări, dar ca toți cei ce se leagănă în visări deșarte, noi uităm cele două mari nevoi cari au închiruit școala noastră sătească : *frecvența proastă și lipsa de întreținere a școalelor*. Școala este în grea primejdie din pricinile acestea și noi căutăm să ne urcăm în nouri și să ne punem alătura de ceea ce a realizat apusul cu mediul lui prielnic pentru școală și cu populație pe care nu o poți opri dela școală chiar să vrei.

Rugăm respectuos pe d-nul ministru al instrucțiunii publice că înainte de a legifera noi reforme, în primul rând, să se stabilească un stăpân al școalei, care nu numai să-i ordone și să o supravegheze ca azi, *ci să o și susțină* din ceva venite *sigure* și bine reglementate, iar în al doilea rând *să-i asigure o frecvență normală*, fără de care munca învățătorului se irosește zadarnic, neaducând randamentul necesar.

(red.)

Dezideratele congresului II-lea internațional al școalelor în aer liber

**Ținut la 7-11 Aprilie 1931 în Bruxelles, cu delegați din 19 țări
a votat următoarele deziderate:**

1. Orice inițiativă, care tinde la aplicarea principiilor școlii în aer liber trebuie încurajată de autoritatea publică.
2. Autoritățile conducătoare și școlare sunt invitate să reamintească personalului de învățământ necesitatea principiilor claselor aerisite.
3. Congresul dorește să vadă autoritățile școlare din orașe și localități urbane ducând școlile spre periferii, în locuri bine aerisite și convingând concesionarii transporturilor publice, să transporte pe elevi gratuit sau semigratuit.
4. Programele de studii să se ușureze și ziua de școală așa fel organizată încât școlarii să poată beneficia în modul cel mai larg de jocul și plimbările în aer liber.
5. Să se dea cea mai mare estindere posibilă jocurilor și exercițiilor în aer liber.
6. Să se facă pe lângă școlile urbane grădini și câmpuri de joc cât mai spațioase.
7. Să se facă locuri sau piețe de joc pentru copii în cartierele cele mai populate ale orașelor sau în apropierea lor.
8. În grădinile de copii și în școlile primare să se înlocuiască toate mijloacele didactice artificiale cu resursele educative oferite de natura însăși, fie din grădina școlară, din câmpie sau din pădure.
9. Să se pregătească un personal special pentru școlile în aer liber și în acest scop să creeze o școală normală, o școală tip sau un centru de documentare.
10. Să se constituie comitete naționale, afiliate la cele internaționale, care să asigure propaganda continuă a ideii școlii în aer liber și să organizeze practic informația reciprocă asupra eforturilor, realizărilor și rezultatelor ei.
11. Dela început să se clarifice că școlile în aer liber sunt institute destinate să primească copiii selectați preventiv printr'o inspecție medicală și între ei nu trebuiesc admiși tuberculoși, cardiaci, anormali și întârziati. Institute ca acestea să nu fie confundate cu coloniile școlare sau cu cele preventivoare, care sunt institute de îngrijire destinate să primească copiii afec-

tați de boli latente, cari au nevoie de o supraveghere și de un tratament special.

12. O legătură strânsă să fie asigurată în școlile în aer liber între pedagogi, medici și ajutoare, fie infirmieri sau supraveghetori.

13. În programa școlară educația fizică bine înțeleasă, preventivă și de îndreptare să ocupe locul pe care-l merită și să fie mereu supusă supravegherii medicului.

14. Pentru cursurile de educație fizică copiii să fie grupați după caracteristicile lor fiziologice și patologice, ca să dea posibilitatea educatorilor să corecteze scăderile lor.

15. Educația fizică a copiilor să fie încredințată numai persoanelor cualificate.

16. Tratamentul elioterapic să nu fie aplicat decât după directivele medicului.

17. Toate școalele ce se vor construi deacum înainte de către municipii să fie școale în aer liber. (*Revue de la Ligue des Sociétés de la Croix Rouge*, Iunie 1931).

O nobilă doamnă și obligativitatea învățării primar

Viile discuții dela ordinea de zi asupra obligativității învățământului primar, obligativitate ajunsă azi fictivă pe unele locuri, ne aduc aminte de lunga vreme de când a fost legiferat mai întâi, în România, această obligativitate și de nobila doamnă, căreia i-se atribue, pe drept cuvânt, meritul de a fi realizat acest mare deziderat al școlii române. Anume, se dă ca sigur faptul că Doamna Elena Cuza a inspirat domnitorului Unirii, Cuza, și l-a decis să legifereze învățământul obligator și gratuit, în România.

Intr'adevăr, socotesc că nu e lipsit de interes să se pomenească numele acestei distinse soție de domnitor, căreia școala îi datorește marea recunoștință pentru această faptă epocală din viața școlii, care deși legiferată de atunci încă, durere, nici azi nu este realizată complet și mai este încă mult de făcut în această direcție, de unde se vede cât de mult și cât de îndrăzneț s'a pășit atunci pentru realizarea școlii în vechile principate române. Meritul Ei, acum se vede

deabia, căci cât a fost de avansat și de mare gândul Ei când după atâta scurgere de vreme, învățătorii de azi se izbesc de piedeca, mare, pe care deatunci și pentru totdeauna, voia să o înlăture, din calea învățământului, suava doamnă a țării, dela care în afară de acest merit ne-a rămas și un faimos institut de educație, ce-I poartă numele, și o dragoste de mamă pentru toți copiii acestei țări, dar în special pentru cei orfani și pierduți sau lăsați în părăsire, dragoste, care în afară de grija pusă la întemeierea institutelor de educație, așezăminte ale Sale, mai reese și din una din scrisorile ei către Vasile Alexandri, din care cităm următorul pasaj: „Dar mai mult, în Azilul Elena, acele poezii se vor păstra, căci ele puse pe muzică, vor legăna tinerele ființe, adăpostite în el. Micii copii ai azilului meu le vor cânta și atunci vor fi îndeplinit acea gingașe cugetare din scrisoarea Dv. de a dedica pruncilor găsiți din România aceste poezii, pe care le numiți : Copiii găsiți ai geniului Românesc“.

Excursia școlarilor din Aninoasa

În zilele de 3—12 Iulie 1933. am întreprins o frumoasă și lungă excursiune cu itinerarul: Brașov, Sinaia, Ploești București și Constanța cu meritoșii mei elevi de cl. VI-a și VII-a dela șc. prim de stat din com. Aninoasa. Elevii aceștia au avut norocul să vadă multe din cele învățate. Din tren au văzut Mureșul, Alba-Iulia, Blajul, Mediașul, Sighișoara și Oltul cu câmpia Bârsei. Am vizitat Brașovul cu tot felul de muzee și fabrici, văzut-am frumoșii munți Carpați și încântătoarea Vale a Prahovei, Sinaia cu Castelul Peleş, reședința de vară a M. S. Regelui Carol II-lea. În capitală ne-am bucurat de o primire deosebită datorită d-nei Maria Col. Șoarec, institutoare, și d-lui Col G. Marinescu, prefectul poliției. Am fost găzduiți în cazarma gardienilor publici, unde d-l Col. Dimiu, comand. acestei cazarme, s'a purtat față de școlari, ca un adevărat părinte.

Cinci zile am stat în capitală, vizitând aproape toate muzeele, parcurile, instituțiunile de cultură, postul de radio-difuziune aerodromul etc. precum și frumoasele palate ale ziarelor: „Uni-

versul“ și „Dimineața“, unde am fost f. bine primiți și unde râvnitorii școlari, au urmărit cu mult interes și curiozitate felul cum se face o revistă sau un ziar. La urmă ne-au fotografiat și apoi li s'au distribuit școlarilor, spre amintire, diferite albume și reviste, iar eu le-am mulțumit pentru sprijinul și primirea ce ne-au acordat-o.

Datorită d-lui N. Constantin, directorul revistei „Realitatea Ilustrată“, școlarii au fost duși în mod gratuit la cinematograful „Marna“, unde pentru prima dată școlarii dela țară au avut

Excursioniștii la ziarul «Universul»

prilejul să vadă și să audă, cum se rulează un film sonor și vorbitor.

Ne-am îndreptat apoi spre M. Neagră, văzând Bărăganul cu frumoasa și bogata lui câmpie, bătrâna și frumoasa Dunăre la Cernavodă și în fine, am văzut marele nostru port maritim Constanța cu tot felul de vapoare.

Căpitania portului ne-a pus la dispoziție un remorcher, cu care am făcut o plăcută plimbare până'n largul mării. Am rămas foarte încântați și delectați cu prisosință de tainicele frumuseți ce ni le-au rezervat superbele priveliști ale M. Negre în acea zi când numai Zefirul alina și desmierda cu undele-i blânde transparenta apă verzuie-albastră a mării. Acea plimbare în largul mării, n'o vom uita niciodată, fiindcă au fost frumuseți prea rare (pentru noi cei dela munte), care ne-au purificat par'că sufletul, ne-au înnobilit inima, ne-au odihnit creurul și întărit fizicul. În port am vizitat mai multe vapoare.

Ceeace m'a îndemnat la aceasta excursiune a fost iubirea de viitorii cetățeni ai scumpei noastre patrii căci: „Nu se poate un lucru mai frumos și mai instructiv, decât a-ți cunoaște țara ta!“ Laplace a zis: Acea ce omul nu cunoaște, nu poate iubi“. „Cine-și cunoaște bine patria, o iubește de mii și mii de ori mai mult, decât acel ce n'o cunoaște“.

Foarte bine ar fi dacă autoritățile competente și particularii ar sprijini școlarii să-și cunoască țara lor (România). Amin-tirea le va rămâne neștearsă!

Tuturor celor ce m'au sfătuit, încurajat și ajutat, viile și sincerele noastre mulțumiri!

ION TRIFAN,

Dascăli din literatura străină ¹⁾

In romanul: Nopti la Lanul din Antimovo al lui Iordan Iovcov publicat în revista: „Boabe de grâu“ găsim zugrăvită figura unui învățator rural bulgar, învățătorul din Sârnino, cam în felul următor: Era îmbrăcat orășenește dar puțin cam jerpelit, cu mustași bălane mari.

— „Nu-i băiat rău: e om învățat zise unul, iar Sărândoaia bătrână răspunse: „Poate să-tie învățat, poate să fie de aur, mine nu-mi trebuie. E un om ciudat și sgâr-cit: tae firul de păr în două. Anul trecut de Bobotează, îl întâlnesc flăcăii și—după obicei—vor să-l scalde. Bre omule, dă acolo vreun ban și scapă: nu!—și începu a da cu bastonul—și dăi, care pe umăr, care la braț.. Și unde nu-mi pun mâna pe el și drept în gârlă. Era înghețată, dar au făcut gaură în ghiață și acolo l-au murat. Ii înghețaseră mustățile și se făcuseră coadă de șoarece...“

Învățătorul acesta din Sârnino e îndrăgostit și el, ca mulți alți, de fica Sărândoaiei dela hanul Antimovo. El își petrece tot timpul la o masă din han și noaptea e cel din urmă musafir ce părăsește hanul, strecurându-se ca o umbră pela ferestrele Sărândoaiei celei tinere, care nu

1) Vezi A. David: Dascălii din literatura română.

vrea să-l ia în căsătorie fiindcă dorea unul de seama ei. Când să se mărite, Sărândoaia, cu un altul, învățătorul îndrăgostit pătrunde în odaia ei, trăgând cu revolverul asupra ei și apoi sinucizându-se. El moare lăsându-și averea familiei Sărândoaia, dar fata scapă, devenind cu timpul o drăcoaică mai dihai decât cum fusese mamă-sa. Amintirea celui sinucis rămâne, pentru dânsese, mai mult o poveste de șagă. (a. d.)

Școala și criza economică

De vreo câțiva ani încoace, trăim o adaptare lentă la condițiunile schimbate ale vieții economice. Cuvântul „criză“ a pătruns adânc în limbajul comun și a devenit cel mai popular, dar și cel mai temut termen. Și cine cunoaște cuvântul, cunoaște și stările economice incrustate în el. Mizeria se întinde alături de el, atât la sate cât și la orașe. Felul de traiu al celor mai mulți, nu mai e cel vechiu. Pretutindeni „economii“, „reduceri“ și mizerie.

Intre instituțiunile care trebuie să ție seamă de noile împrejurări de viață aspră și nemiloasă este și școala. Trebuie să se adapteze și ea, renunțând la tot ceea ce este lux din punct de vedere pedagogic și să vină într'ajutorul părinților, copleșiți de atâtea poveri. Și parcă e făcătură, că ea nu înțelege porunca vremurilor. Învățământul întreg geme sub povara taxelor tot mai mari și a pretențiunilor absurd de nepotrivite cu vremurile de astăzi. Sunt părinți, și numărul lor e considerabil, cari nu-și pot da copiii la școală din cauza cheltuelilor extraordinar de urcate, împreunate cu acest lux. Copiii săraci nu mai au ce căuta la școală. Școala „poporului“ este școala câtorva cari mai au din ce plăți șirul nesfârșit de taxe și suprataxe, și o dulce amintire din trecut. Imi povestea, mai

zilele trecute, un părinte, cu lacrimi în ochi, că deși funcționar, având familie grea, nu și a mai putut permite luxul de a-și trimite copiii la școală. Și dacă un funcționar care tot mai primește salariul lui mult-puțin, la o lună sau două luni, nu poate face acest lucru, cum își va permite acest lux comerciantul, meseriașul sau șomerul? Și dacă totuși mai vedem copii pela școli, ne putem închipui jertfele supraomenești ale unor părinți, dornici de a da odraslelor lor o învățătură bună, pregătitoare pentru viață. Dar condițiunile în cari trăesc acești copii sunt nespuse de rele. Li vezi pe vremea asta de început de iarnă, tremurând fără paltoane, hrăniți slab; cadavre mici, umblând buimăcite de ici până colo. Că nu există condițiile materiale ale unei sforțări a creierului, nu mai încape nici o îndoială.

Totuși școala și oamenii ei nu trebuie să abdice dela rolul lor. Ei trebuie să caute mijloacele cele mai potrivite spre a da posibilitate unui cât mai mare număr de copii să învețe. Aceasta o cere rostul lor și viitorul neamului. Cu cât greutățile sunt mai mari, opintirea școlii să fie mai înverșunată. Să se facă pretutindeni cele mai drastice economii, să se rupă taxele, să se simplifice la nevoie și materialul pedagogic și să se desfășure cât mai intensă *activitatea umană și socială* a școlii. Să se înființeze câteva pentru copiii săraci, să li se împrumute cărți din partea școlii și să fie scutiți de taxe. Corpul didactic să-și împlinească menirea *cerșind și cruțând* pentru interesul școlii și al copiilor. Numai astfel se va ridica la înălțimea nevoilor impuse de vremurile grele prin care trecem.

Fiecare veac își are preocupările lui, școala lui. Veacul nostru este veacul crizelor economice și al sguuirilor catastrofale. Școala care pregătește pentru viață, va prinde tâlcul asprimii vremurilor și va lupta bărbătește în contra calamităților ce se ridică. Va pune *inimă* în tot ceea ce va face și va deveni reazimul sufletesc și trupesc necontestat al generațiilor cari vor forma țara de mâine.

Darea de seamă a redactorului în adunarea generală

După ce am încheiat cu bine și anul al III-lea de apariție al organului de publicitate a asociației noastre, avem deosebita plăcere de a vă face cunoscut că revista asociației noastre și în acest din urmă an, după părerea noastră și a altor oameni competenți, a parcurs un drum de ascensiune atât din punct de vedere redacțional cât și administrativ, fiind una dintre cele mai regulate reviste județene ca apariție cât și ca mai bine îngrijită din punctul de vedere al formei și conținutului.

Ar însemna să ascundem adevărul dacă nu am recunoște că revista are și lacune și o mulțime de detractori, de dușmani cari o bârfesc și ar vrea să o desconsidere, cu toate acestea, importanța ei din punctul de vedere al problemelor specifice de aici și al localismului didactic dar mai cu seamă din punctul de vedere al organizării și solidarității noastre este netăgăduit de mare, prin faptul că ea dă posibilitate oricui să-și exprime ideile, ea inviorează puterile creatoare dascălești, ea provoacă dinamismul solidarității de tagmă nepierzând nici un moment din vedere scopul ei principal, închegarea rândurilor noastre spre luptă și spre câștigarea unei mai bune situații profesionale.

Ca în anii trecuți, pe lângă frământarea tuturor doleanțelor noastre generale de ordin material, pe lângă materialul informativ și documentar din care se evidențiază munca noastră grea și plină de nenumărate peripecții, am căutat să menținem mereu la nivel, un mediu de difuziune a ideilor, cari cu cât au fost mai modeste și mai fără pretenții, cu atât au avut o valoare practică mai mare și mai de netăgăduit, este adevărat că n'am umblat nicicând să producem minuni sau să ne afișem cu noutăți și titluri sforăitoare ci mai mult am încercat să atacăm problemele simple dar grele din jurul nostru, să scrutăm realitatea sub toate raporturile. Am îmbrățișat tot ceea ce a venit în legătură cu școala și cu trebuințele răspândirii culturii la sate și la orașe. Coloanele revistei, care a apărut destul de regulat, stând la dispoziția tuturor colegilor cari au avut de spus un cuvânt bun, o îmbărbătare sau un sfat către colegi, astfel că prin acestea, pe nesimțite, revista a strecurat în sufletele fraților de suferință conștiința unitară de corp și aprecierea intereselor generale mai presus de cele particulare egoiste.

Conștiință de menirea ei înaltă în serviciul și în cauza

unor factori morali și a unor pioneri ai civilizației printre cotloanele sărăcăcioase ale munților acestui județ, pioneri, care sunt frații învățători, ea a căutat să-și mențină prestigiul și să stea la nivelul ce-i compete, necoborându-se nicicând la mărunte interese sau hărțueli de ordin mai mărunț ori vremelnice.

Ca un pas mai departe față de anii trecuți, revista a adunat și publicat date precise referitoare la învățământul din județ și la activitatea desfășurată de învățători în condițiuni cari ar face cinste și unor misionari religioși.

Chiar din primul număr revista, cu aprobarea președintelui nostru, d-l Sabin Jula, a publicat un concurs de 1000 lei pentru cea mai bună monografie a unei școale din acest județ. Intenționăm prin aceasta să încurajem pe colegi în cercetarea trecutului cultural al comunelor de pe aceste frumoase plaiuri sperând ca, lângă acele perle culturale cari sunt monografiile școalelor din Banpotoc, Brănișca și Bicău, scrise de colegul Bembea, să se înșirue și altele tot atât de bine încheigate, cari laolaltă ar forma un adevărat tezaur cultural, al acestui colț de țară. Am însă nemărginită durere să anunț că până în prezent, nu a răspuns încă nimeni trimițând vreo lucrare pentru acest concurs. Nu bag nici-o vină nimănui pentru aceasta, împrejurările materiale așa de grele poate nu dau răgaz multora să mai poată avea și astfel de preocupări mai înalte și mai serioase. Sperăm însă că pe anul ce vine menținând noi și pe mai departe acest premiu, mai mulți colegi vor încerca să concureze făcând prin aceasta și o faptă laudabilă și vrednică de reamărat.

Un număr întreg a fost închinat memoriei aceluia mare bărbat de școală care a fost Spirtu Haret.

În altă serie de idei revista noastră a închinat rânduri de jale și panegiric, stropind groapa celor depărtați dintre noi ca morți sau martiri ai datoriei cu lacrimi de postumă omagiere, s'a bucurat sincer și a căutat să remarce succesele fraților colegi, succese cari i-au ajuns la cunoștință și aceasta nu pentru a face meschine reclame onora, ci pentru a remarca faptele vrednice din orice parte s'ar fi făcut acelea și a arăta procedura practică prin care acelea s'au putut înfăptui.

În revistă s'a luat cuvântul la toate chestiunile de actualitate interesând tagma, s'a dat alarma în fața primejdiilor comune și s'au pus în curenț cetitorii ei cu noutățile culturale mai de seamă din țară și străinătate.

Tot revista noastră, în primăvara acestui an, a avut cin-

stea să sărbătorească o colaborare fericită și fructuoasă de 10 ani cu unul din organele de control din cele mai apreciate, care muncind de 10 ani alături de noi și în fruntea noastră se găsește azi la un loc de înaltă comandă și de unanimă stimă din partea noastră, d-l insp. gen. P. Petrescu.

De încheiere, mulțumind tuturor sprijinitorilor de orice fel și comitetului asociației care s'a îngrijit de apariția ei regulată și de îndrumarea sănătoasă a revistei, pe căi, care îi fac cinste, asigurăm atât comitetul cât și adunarea generală că la temelia acestei publicații, a asociației este numai dragoste de colegi și de tagmă, grije idealistă de adevăr și dreptate, cumpănire și rezervă în administrarea fondurilor ei și muncă dezinteresată, în urmare deci, apelăm, cu greutatea morală pe care ne-o cheazășuește activitatea aceasta scurtă dar inimoasă din trecut, la toți colegii din acest județ să sprijinească și pe mai departe revista, cu aceași dragoste și cu același idealism ca și până acum.

Petroșani, la 27 August 1933.

ALEXIU DAVID.

RAPORTUL ADMINISTRATORULUI

Revista „Plaiuri Hunedorene“ în decursul anului școlar 1932—1933 a apărut destul de regulat iar dacă am avea fericirea să trăim într'o localitate, unde se găsesc mai multe tipografii și unde de regulă și concurența este mai mare, redacția și administrația revistei ar putea face de prezent ca să apară fiecare număr la un timp hotărît, așa după cum apar cele mai bine organizate reviste de specialitate sau literare.

În ce privesc revistele noastre dăscălești, revista „Plaiuri Hunedorene“ să numără între cele dintâi, cari apar la timp. În orașele mai mici de regulă numărul tipografiilor este mai mic, iar revistele ce apar odată sau de două ori la lună, apar atunci când tipografiile n'au un alt lucru mai urgent și așa pe lângă toată dorința noastră de-a apărea la un timp hotărît n'o putem face, deoarece n'atârnă numai de noi.

În ce privesc finanțele revistei cu cea mai mare plăcere și bucurie pot să fac cunoscut On. Adunări Generale, că revista în decursul anului școlar 1932—1933 a stat foarte bine. În tot timpul am avut banii necesari pentru cheltuelile revistei, ba de multe ori după cum arată registrul de casă am avut bani frumoși strânși dela D-voastră în contul abonamentelor și bine îngrijiți și chivernisiți de noi cei care ne aflăm de prezent în fruntea acestei reviste.

Revista de prezent și-a achitat toate datoriile și dispune de bani gata în numerar lei 35.110 ⁷⁵/₁₀₀ (trei zeci și cinci mii una sută zece și ⁷⁵/₁₀₀).

Din registrele administrației se constată următoarele :

I. Intrate :

1. Sold la 1 Septemvrie 1932	13,932,75 lei
2. Abonamente restante din a. șc. 1931/32 dela învățătorii din județ	9.746 „
3. Abonamente restante din a. șc. 1931/32 dela școlile afară de jud. Hunedoara	100 „
4. Abonamente dela învățătorii din jud. Hunedoara pe a. șc. 1932—1933	60,284 „
5. Abonamente dela învățătorii afară de jud. Hunedoara pe a. șc. 1932/33	50 „
6. Abonamente dela școlile prim. din jud. Hunedoara pe a. șc. 1932/33	100 „
	<u>Total 84.212,75 lei</u>

II. Eșitele :

1. Tipărirea revistei „Plaiuri Hunedorene“	43.842 lei
2. Confecționarea clișeeilor	1.214 „
3. Timbre și porto poștal	2.146 „
4. Deplasările redactorului revistei	1.443 „
5. Diverse	457 „
	<u>Total 49.102 lei</u>

Revista „Plaiuri Hunedorene“ în anul școlar 1932—1933 a apărut fiecare număr în 750 exemplare, cu câteva pagini în plus față de normal.

Numărul abonaților a fost :

1. Membrii corp. did. primar din jud. Hunedoara	634
2. Membrii corp. did. primar afară de jud. Hunedoara	1
3. Școlile primare din jud. Hunedoara	1
4. Școlile primare afară de jud. Hunedoara	1
5. Schimb de reviste	25
6. Diferiți	35
	<u>In total 697</u>

Abonamente restante la 31 August 1933.

Din anul școlar 1931/1932.

1. Membrii corpului did. prim. din jud. Hunedoara	8.900 lei
2. Școlile prim. și gr. de copii mici din jud. Hunedoara	27.260 lei
	<u>Total 36.260 lei</u>

Din anul școlar 1932/1933

1. Membrii corp. did. prim. din jud. Hunedoara	3.500 lei
2. Școlile prim. afară de jud. Hunedoara	100 lei
	<u>Total 3.600 lei</u>

Toate încasările revistei le-am chitat și în poșta administrației iar pe cele încasate după tipărirea No. 30 le vom chita în numărul viitor.

Nu putem încheia această dare de seamă fără a aduce

marile noastre mulțumiri tuturor fraților colegi, cari ne-au sprijinit plătindu-și abonamentul la timp. Tot asemenea le mulțumim din suflet tuturor colegilor șefi de circumscripții de plată și cari prin sprijinul dat revistei la încasarea abonamentelor au dovedit marea dragoste și iubire ce-o poartă față de revista noastră, care este și trebuie să fie fala și mândria fiecărui învățător din jud. Hunedoara.

Petroșani, la 31 August 1933

GHEORGHE ITTU
învățător, administrator

Notă. Atât comisia de cenzori cât și adunarea gen. aflând gestiunea în perfectă ordine s'a dat descărcarea adm. și comitetului iar redacției și adm. i s'au adus mulțumiri protocolare dându-li-se locuri de drept în comitetul județean al asociației. (Din procesul verbal al adunării gen.)

SERBĂRI ȘCOLARE

În numărul 30 al revistei noastre am amintit de o seamă de serbări cari s'au dat în preajma închiderii anului școlar. Sosind târziu clișeele atunci, socotim că e bine să le publicăm și acum cu întârziere. Serbările acestea școlare constituie cea mai mare bucurie și satisfacție a părinților, deaceia îndemnăm pe colegi să facă cât mai multe și cât mai bune pe viitor ca să atragă dragostea părinților și față de școală.

«MICA FLORĂREASĂ»

scenetă cântată de elevele D-nei T. ITTU, Sc. pr. No. 1 Petroșani

Elevii D-lui S. POPESCU, Petrila, No. 1
într'o piesă teatrală

Un cor condus de colegul STEFAN,
din Petrila

În piesa «CRAIU BUTURUGĂ»
elevele D-nei VIOREL dela școala No. 1, Petroșani

RECENZII

Constantin Iencica : „*Dascăli și elevi*“. Inspectorul dela Cluj și directorul revistei „Satul și școala“, cea mai mare și mai bună revistă școlară de azi, a dat la lumină o antologie, care este oarecum o continuare a unei alte antologii apărute în trecut și intitulată „*Luminătorii satelor*“.

În această antologie din urmă sunt adunate o serie de bucăți din literatura actuală a scriitorilor noștri, cari au înfățișat scene înălțătoare din viața de apostoli a dascălilor sau fixând emoții și crâmpes, fericit redade, din viața elevilor de școală, au creat pagini cari ne sunt scumpe nouă celor ce muncim pe acest ogor, pe cari pagini și autorul cărții le închină învățătorilor ca să le întărească credința în rostul lor sublim și să le procure clipe de mângâere.

În bibliotecile învățătoarești și școlare cartea aceasta trebuie așezată la loc de cinste.

Revista „CI. IV B“ (Curentul activ). Această revistă are de scop răspândirea metodelor active în educație și învățământ în chip practic și prin sugestione.

Revista mai este și în acelaș timp o revistă pentru copii și o scriu chiar copii, arătând în ce fel învață mai cu plăcere, cum se deprind singuri la cercetări și cum își conduc instituțiile lor școlare.

Este această publicație ca și „*Răsai soare*“ a elevilor din Blaj, o revistă originală, care merită să i se dea întreaga atențiune și să fie abonată pentru cât mai mulți elevi.

„*Anuarul învățământului primar*“. Pentru prima dată în țara noastră apare un anuar de asemenea proporții și conținut, fiind o oglindă fidelă a întreg învățământului primar dela noi. Învățătorii pot trage mari foloase în urma unei astfel de publicații pe cât de utilă, pe atât de grandioasă, prin clarificarea situației și postului fiecăruia, iar învățământul deasemenea se va resimți în bine, întrucât cifrele și diagramele ca și îndemnurile din paginile lui vor sugera cu puteri nebănuite direcția și latura în care trebuie să se pună umărul pentru ameliorarea lui cât mai urgentă.

Anuarul se distribuie la 38.266 învățători, 2165 cond. și 1337 maștri.

Pe noi ne bucură apariția acestui anuar, am dori însă ca pe lângă acest anuar să mai publice ministerul și o foaie săptămânală, cu ordine, dispoziții și îndrumările oficiale ale ministerului și această publicație să se trimită gratuit tuturor școalelor din țară. Și anuarul, era de ajuns dacă se trimetea numai școalelor.

EPIGRAMA

*Unui coleg care militează 'n van
pentru „sindicalizare”.*

*Ești forte 'n inițiative
Colege, aspirant ministru,
Însă cu „sindicalizarea”,
Ai reperțat succes... sinistru!*

a. b.

DELA ASOCIAȚIA JUDEȚEANĂ A INV. HUNEDORENI

COMUNICAT

1) Mai multor colegi cari reclamă să li-se restituie suma de 100 lei pentru Anuarul Ministerului, le comunicăm spre informare: a) Anuarul nu costă 500 lei ci numai 100 lei. b) cei ce doresc a li se restitui suma de 100 lei și în cazul acesta să ne avizeze. c) Anuarul, după credința noastră, este și în tolosul învățătorilor, cu toate acestea, asociația va cere Ministerului, cu toată hotărârea, ca pe viitor, acest Anuar să se distribuie, gratuit, tuturor școalelor primare din țară.

2) Noul comitet al asociației ales la 17 Septembrie 1933, împreună cu subsemnatul, care mă găsesc în fruntea lui, pe dată ce ne-am luat sarcina grea să conducem mai departe destinele asociației noastre județene, am fost și suntem ferm decizi să luptăm cu toate energiile și priceperea noastră pentru revindicările juste și

drepte a tuturor învățătorilor din acest județ de aceea credem că este bine, este în interesul mare și general al întregii dascălimi române din țară, că atât cei f. tineri cât și cei mai puțini tineri colegi din județ să nu caute a săpa prăpastii și ziduri despărțitoare între noi și toți să aibă deplină încredere și să ni-se adreseze cu plângerile și justele lor reclamațiuni și din partea noastră îi asigurăm că luptăm pentru toți deopotrivă și că suntem fermi decși a menține ordinea, disciplina și solidaritatea în sânul asociației noastre fără de care nici un fel de biruință nu este posibilă.

S. JULA

președintele asoc. județene

Școlari și învățători

După statistica Ministerului Instrucțiunii din 1932,
iată realitățile școlare:

Grădini de copii	Copii recensați	Inscriși	No. școalelor	No. conducătoarelor
	804.000	121.703	1883	2164
Școlile primare	Copii recensați	Inscriși	No. școalelor	Învățători
	3.155.248	2.022.562	14.900	37.364

Localuri de școli la sate: 5.434 în stare bună
 " 5.285 " " mijlocie
 " 2.893 " " rea
 orașe: 578 " " bună
 " 334 " " mijlocie
 " 184 " " rea

Socotindu-se 40 elevi de învățător dacă ar frecuenta toți, am avea nevoie de 78.881 inv. mai ar fi deci lipsă 41.517, 1.132.786 copii rămân fără contact cu școala.

Sunt însă și vreo 8000 inv. fără posturi. „Revista generală a învățământului“ dând datele de mai sus, sub semnătura I. I. G., cere statului să nu precupețească suma de vreo 240 milioane lei anual pentru a-i aplica și pe cei existenți în învățământ, sau în cazul cel mai rău propune ca acești învățători să fie aplicați în învățământ fără a li-se da leafă un timp oarecare până ce statul ar avea o mai bună stare financiară.

Ce ar fi zicând, la aceste statistici nevolnicii cari susțin că aveam un număr prea mare de învățători??

CRONICA MARUNTA

— **Comemorarea lui Simion Bărnuțiu.** Societatea culturală „Sălăjana“, în cadre sărbătorești a comemorat împlinirea a 125 ani dela nașterea „celui mai mare dascăl și patriot al națiunii din secolul al XIX-lea“ pe *Simion Bărnuțiu* și cu aceea ocaziune s'a inaugurat și distribuția bibliotecilor populare din județul Sălaj.

— **Conferința corpului didactic primar hunedorean.** În ziua de 2 Sept. a. c., la Deva, în sala de spectacole a Casinoului Român, adunarea generală a învățătorilor s'a transformat în conferință cu caracter pedagogic școlar în care cei peste 150 învățători adunați sub conducerea președintelui asociației, d-l S. Jula, au desbătut pe larg proiectul legii inv. primar și programa analitică. Discuțiile s'au dat mai ales în jurul întreținerii școalelor, fixându-se ca ele să fie *întreținute de stat* indiferent că în ce chip, în jurul frecvenței s'au dus iarăși discuții aprinse. Și aici, indiferent de metode și proceduri, învățătoria hunedoreană a fost și de data aceasta la înălțimea ei, cerând ca în primul rând, să se asigure frecvența regulată cu orice mijloace, căci altfel școala nu mai are nici un rost și nu-și poate lua răspunderea pentru faptul că numărul analfabeților crește mereu, în loc să scadă.

În jurul cursului complementar s'a căzut iarăși de acord că este absolut necesar să fie menținut și întărit prin lege dar și ajutat, perfecționat.

Cât privește programa analitică ea a fost găsită bună ca principii generale, dar s'a accentuat că pentru realizarea ei se cer o mulțime de pregătiri și de organizări. Școala va trebui să fie *copilul dulce* al cuiva, nu aruncată în neștire ca azi în sarcina comunelor, a căror notari numai de așa ceva nu le prea arde.

Raportorii: Ciora, Părau, Crețu, Baciș și David au adus studii bine documentate, cari au servit ca punct de plecare a discuțiilor.

În cursul zilei a sosit d-l inspector general, P. Petrescu, primit cu îndelungi ovații, d-sa a ținut o conferință foarte interesantă: *Graia cifrelor*, ilustrând această conferință cu o seamă de tablouri și diagrame foarte mult elocvente.

La discuțiile ce au avut loc a participat și d-l N. Sporea,

directorul școlii normale, aducând contribuțiuni însemnate în discuții.

La sfârșit d-l S. Jula, președintele Asoc. județene mulțumind tuturor pentru partea lor de muncă și de aport în luminarea celor debătute, a închis conferința, vestind că adunarea generală se va ține la Simeria, la 17 | X | 933.

— **Docimologia.** Intr'un articol publicat în revista „Viața Românească“, această veche și mare publicație românească, care îmbrățișează atâtea domenii, cu deplină competență, d-l C. Georgiade se ocupă de năzuințele mari ce se depun în alte țări și la noi pentru raționalizarea examenelor școlare, pentruca aceste examene să nu ne eludeze ci să ne dea icoana fidelă a capacității spirituale a examinaților. Această disciplină e cunoscută sub numele arătat mai sus și a luat naștere din însăși principiile noi din care se inspiră școala în aceste zile de reformă și înnoire a procedurilor și a scopului școlii.

— **In comitetul regional Cluj,** asociația noastră județeană a reușit să dea un membru în comitetul de conducere, care a fost ales în persoana distinsului coleg dela Lupeni, *Ion Ciora.*

Discursul d-lui Chirițescu-Iași. La congresul general dela Cluj s'a distins printr'un magistral discurs colegul Chirițescu dela Iași. Acest discurs conform hotărîrii unanime a congresului va fi tipărit și trimis fiecărui coleg înv. din țară, de către asociația generală.

— **Drept chitanță.** Toți colegii din masa Petroșeni, la data de 5 Sept. a. e., au achitat o cotizație de 50 lei față de asociație pe anul în curs. Această notiță servește drept chitanță fiecărui coleg care a fost trecut în statul de plată pe Aug. 1933,

— **Apel către toți d-nii Învățători buni ortodocși din județ.** Organizația Societ. Creștină a bunilor ortodocși intelectuali, „Frăția ortodoxă“, de sub conducerea distinsului profesor universitar, d-l Sextil Pușcariu, conștientă de afinitatea năzuințelor sale cu ale maturului corp învățătoresc, invită pe calea aceasta cu insistență pe toți d-nii învățători, buni ortodocși să dea concursul constituirii secției locale județene a F. O. R., participând în număr cât de mare la serbarea de inaugurare și alegerea Comitetului de conducere ce se va ține în biserica ortodoxă română din Deva, la 1 Octomvrie a. c.

Comitetul de inițiativă

— **Educația copilului în familie.** *Cu acest număr începem publicarea unei serii de articole ale marelui învățător și scriitor, Angelo Patri, articole anunțate încă din anul trecut. Intâiul capitolaș, «Mirarea copiilor» a mai fost publicat și anul trecut în revista noastră, dacă-l mai reproducem încăodată, facem aceasta numai de dragul unității și pentru acea, îl punem în fruntea celorlalte articole atât de simple dar atât de drăguțe și atât de valoroase cari, constituie una dintre cele mai recreatoare lecturi pentru educatori, părinți și învățători.*

Licențiații în învățământul primar. De o vreme încoace, paralel cu creșterea șomajului intelectual, o seamă de licențiați au început a da busna în învățământul primar pe niște ușițe, cari li-s'au deschis pe baza unor ordonanțe. Majoritatea asociațiilor județene ale colegilor din țară s'au pronunțat, categoric și hotărit, împotriva acestui fapt, motivând că este ilegală și că măsura izbește crunt pe cei peste 8000 învățători șomeri. De această părere este și comitetul asociației generale. Revista generală a învăț. și cercurile apropiate ministerului susțin, sus și tare, contrarul, motivând că dacă învăț. li este deschis drumul din învăț. primar în cel secundar, de ce nu s'ar deschide și celor din învăț. sec. să treacă în cel primar și că licențiații trecând „cu intenții serioase în învăț. primar, îi vor spori prestigiul“ !

Cei care susțin părerea din urmă uită că tocmai intenția serioasă lipsește acestora, că aceștia numai siliți de împrejurări socotesc învăț. primar ca un loc de refugiu pentru zile grele, iar nici decum nu se gândesc a rămânea aci. Teoria cu *libertate de circulație* dintr'un învățământ în altul e frumoasă, dar în realitate, nu se aplică așa de ușor, însă argumentul cel mai de seamă este că licențiații, nu sunt pregătiți suficient pentru a preda în învățământul primar și apoi legea oprește acest lucru. Dar învățătorii prin asoc. lor nu cer numai decât oprirea celor ce vor să intre, ci întâietate de drepturi și plasare celor pregătiți direct pentru învăț. primar !

— **Catedra** este singura revistă specială pentru serbări școlare și cercuri culturale, se prezintă în condițiuni superioare și poate figura cu cinste în bibliotecile școlare și pe masa fiecărui învățător, fiindu-le de mare ajutor în opera de culturalizare a satelor. O recomandăm cu încredere și cu plăcere. Redacția **Catedrei** este la Galați, str. Cuza Vodă No. 45.

— *O mare și folositoare instituție învațătoarească în jud. nostru.* În numărul viitor al revistei noastre se va publica regulamentul fondului de ajutoare al învățătorimei hunedorene, aprobat și votat de adunarea generală ținută la Simeria, spre luare la cunoștință. Se notifică membrilor că acest fond a luat ființă cu data aprobării, plata eventualelor ajutoare însă, se va efectua numai după primirea salariului pe luna Oct. a. c., din care se va face primele încasări la acest fond.

Adăugăm spre informare că județele limitrofe au cerut copia regulamentului susamintit spre a se asocia și ei și a da ființă unor astfel de fonduri pe care și ei le socotesc necesare și oportune în timpurile acestea de grea criză.

— *Sabin Jula* pentru a doua oară și cu unanimitate a fost ales președinte al asociației învățătorilor din județul Hunedoara și această reelegere este semnificativă. Se vede clar, cum și în aceste vremuri, de grabă, nervozitate, nătângie se caută totuși cu asiduitate și tenacitate de cei așezați și cu simțul răspunderii pe umeri, ca să se dea încrederea oamenilor serioși, cu mult discernământ, cu sânge rece și bine cumpănitori în aceste timpuri când valuri de ieftină și spurcată demagogie se revarsă și înspre câmpiile aride și sărăcicioase ale meterezelor dăscălești.

Este un omagiu suprem și binemeritat omului, care a pus în picioare asoc. noastră acum 3 ani, care este tipul modestiei și al prudenței dăscălești întrupate. Li urăm succese și menținerea și pe mai departe a aceluiaș simț de dreptate și echitate ca și în trecut.

— *Dela „Liga Internațională pentru educația nouă“.* Liga de mai sus, în fruntea căreia se găsește marele pedagog și sociolog Ad. Ferrière și-a ținut ultimul congres, la Nissa, între 28 Iulie și 12 August a. c. Între mulțimea de pedagogi și delegați ai țărilor de pe întreg globul, secția din țara noastră a fost reprezentată prin președintele ei d-l, Vl. Ghidionescu, care a făcut și câteva comunicări. Domniasa, la congresul dela Chișinău a pus în curent pe învățătorii dela noi cu lucrările Ligii amintite, iar la Liceul de aplicație de pe lângă Universitate va introduce multe din ideile noi răspândite de ligă. În câteva școli primare din Cluj va încerca să introducă reforma scris-cetitului în clasa întâi primară. Se vor experimenta astfel și la noi, unele metode mai psihologice.

Cărți apărute și „Program de lucru pentru acțiunea culturală“ „Catalogul bibliotecii populare“ editate de direcția Educației poporului și având cuvântul introductiv de d-l ministru al Instr. Dim. Gusti. La cerere, se trimit gratuit școalelor și societăților culturale, iar în comerț prețul lor e de câte 20 lei. Pentru colegii inv. sunt de mare folos!

— **Serbarea dela Simeria.** În legătură cu adunarea generală a asoc. la Simeria, colegii de acolo au aranjat o serbare culturală urmată de dans. S'a reprezentat admirabila piesă: *Omul cu mârtoaga*, în care alături de colegii noștri, a căror merite le-am arătat altădată, am avut plăcerea să-l vedem pe d-l inginer dela C. F. R. *Popa Tudor*, în unul dintre rolurile de frunte, achitându-se cu destoinicie și pricepere de rol. Susnumitul domn este o simpatică figură, ce se remarcă tot mai mult prin acțiuni culturale și prin sprijinul dat colegilor noștri învățători, cu cari deseori l-am văzut cot la cot, în acțiunile culturale și artistice.

Corul condus de d-l S. Jula, la nivel ca întotdeauna. După reprezentație s'a desfășurat o petrecere colegială dintre cele mai cordiale. Aranjarea datorită d-nei și d-lui I. Morșun și altor colegi din Simeria.

— **Dela Asociația generală a învățătorilor.** Luându-se nedreapta măsură de a se opri insp. speciale pentru înaintare (gr I și II), președ. Asoc. gen., d-l Toni, a făcut energice demersuri la minister pentru ridicarea susnumitei măsuri. Secretariatul gen. al ministerului a dat asigurări de revenire asupra ordinului amintit.

Asociația a mai intervenit la finanțe să nu mai întârzie cu eliberarea bonurilor de impozite pentru restanțele din 1931, ci să se dea cu *precădere* învățătorilor cari au fost mai nedreptățiți. În urma acestei intervenții s'au și eliberat pentru 5 județe cari au fost cu actele în regulă.

Comitetul central al Asoc., convocat pe ziua de 5. Noembrie, în București, va discuta chestiunile ce privesc mersul și organizarea asociației, se va stabili atitudinea de luat și acțiunea de desfășurat în vederea bugetului viitor, se vor hotări măsurile pentru strângerea fondurilor necesare ridicării „Casei

Învățătorilor“ în București și se vor cerceta condițiunile în cari s'ar putea înființa „*Contenciosul Asociației*“.

Din partea noastră rugăm comitetul central ca, între primele obiective de luptă, să pună și plata (mai bine zis *neplata*) gradațiilor și avansărilor cari constituie azi cea mai mare durere a noastră. Acesta-i obiectivul de frunte al luptei noastre din anul de față.

— *Graiul cifrelor* este conferința pe care d-l insp. gen. Petre R. Petrescu, a ținut-o învățătorilor din jud. Hunedoara adunați la Deva, în ziua de 2 Sept. a. c., care a fost ascultată cu un foarte viu interes de asistență și a produs o impresie profundă în toți cei de față.

În primul rând, distinsul conferențiar a arătat rostul cel mare și importanța netăgăduită a întâiului anuar al învățământului primar, care este o operă monumentală și care va fi spre marele folos al întregului corp didactic.

A expus apoi graficele pregătite de d-sa privitor la *învățământul sezonier* din care s'a putut vedea cari sunt lunile în care frecvența este mai bună și cari acele în cari frecvența este foarte slabă. Impresionante au fost graficele cari marcau numărul mare al celor neînscși și a celor ce nu urmează regulat cursurile. Felul cum au fost expuse și explicate de vorbitor au avut darul să dea un tablou viu, din care ieșau în relief și părțile bune, luminate, dar și cele rele și întunecate, iar sugestiile desprinse au arătat clar învățătorilor prezenți, care este marea datorie și greaua sarcină a lor din viitor, pentruca înv. să înregistreze progrese reale.

Ascultând această frumoasă conferință, mi s'a născut un gând, pe care-l împărtășesc și altora. Ce minunat ar fi dacă Onor. Ministerul Instr. ar pune pe toți domnii inspectori generali ca să ție astfel de conferințe în toate centrele și orașele țării, nu numai învățătorilor ci și marelui public, care văzând astfel ranele mari ale învățământului, ar da o mână de ajutor pentru lecuirea lor.

— *Să fie adevărat?* Ziarul *Dimineața* comunică o dispoziție a Ministerului Instrucțiunii conform căreia învățătorii sunt avizați că, după noua lege în vigoare, nu vor mai fi înaintați la gr. I și II deci să nu mai ceară nimeni inspecții speciale.

Nu știu dacă e la mijloc vreo greșeală, dacă însă, așa stau lucrurile atunci ele sunt de natură a încreți frunțile multor colegi. Acum, numai, aplicându-i unele idiotii, se vede ce lovituri s'au dat corpului didactic prin schimbarea art. de lege privitoare la înaintări făcută de d-l N. Iorga.

— **N. D. MILOȘESCU.** *Incepând cu acest număr, revista noastră se tipărește în atelierele tipografiei N. D. Miloșescu, din Tg.-Jiu, o instituție românească, veche și cu frumos renume, având și un personal distins.*

— **„Satul și Școala“**, eminenta revistă clujeană, este, azi, aproape unica revistă pur pedagogică mai mare nu numai din Ardeal ci din întreaga țară. Conducătorii ei își dau silința să o facă tot mai bună și mai utilă membrilor corpului didactic primar, deaceia lângă rubricile și colaborările valoroase din anii trecuți, anul acesta se vor mai adăuga și alte colaborări a unor condee de renume.

Primul număr din anul acesta va apare pe la 15 I. c. Indemnăm pe colegii din acest județ să ceară numere de probă și întrucât vor găsi-o folositoare lor și școlai să o aboneze.

— **D-l Andreiu** creiază la Dobrovăț (Moldova) o școală cu curs supraprimar și cu caracter practic, cu atelier de ferărie, tâmplărie și frângherie.

Se dă școlai și o fermă a Camerei Agricole. Ideia i-a fost sulevată subsecretarului de faptul că a găsit la școlai de acolo învățători buni, harnici și foarte pricepuți.

— **Deces.** Colegul nostru Victor Pătrășcoiu, din comuna Chitid, acest județ, a avut nemărginita durere să piardă pe scumpa sa soție Margareta Pătrășcoiu, încetată din viață la 13 Sept. 1933, rămânând astfel cu 2 copii mici orfani de mamă. Mângăem pe colegul îndurerat și-i dorim puterea spre a putea suporta crunta lovitură sufletească.

— **Reînoinm concursul pentru un premiu de 1000 lei pentru cea mai bună monografie a unei școlai din jud. Hunedoara.** Redacția și administrația revistei noastre în conțelegere cu d-l președinte al Asociației județene fixează un premiu de 1000 lei, din economiile realizate din anul trecut, pentru cea mai bună **monografie a unei școlai primare depe teritoriul județului nostru.** La acest concurs pot participa numai învățătorii cari funcționează în acest județ și cari sunt membri ai asociației. Manuscrisele se vor trimite redacției în 2 exemplare, bătute la mașină numai pe o față a hârtiei, purtând un motto, iar semnătura se va băga într'un plic închis, sigilat, care va purta pe dinafară motto depe manuscris. Data până la care se pot trimite manuscrisele se fixează la **15 Iunie 1934.** Comisia însărcinată cu decernarea premiului se va alcătui dintr'un delegat al comitetului de redacție, un delegat al comitetului asociației județene, cari vor lucra sub conducerea inspectorului general. Lucrarea cea mai bună va lua premiul I iar alte două vor fi trecute cu laudă și mențiuni.

— **Poșta red.** Articolul „Vocația“ de R. S. B. din lipsă de spațiu a rămas să se publice în numărul viitor.

DELA ADMINISTRAȚIE

Domnii colegi din circumscripțiile de plată mai jos însemnate și-au achitat abonamentul la revista „Plaiuri Hunedorene“ pe anul școlar 1932—1933.

Prin D-l *V. Lucaciu*, înv. Petroșani am primit 1450 (Una mie patru sute cinci zeci) lei pentru 29 înv. (a 50 lei) din circumscripția de plată No. XIV Petrila. Mai restează revistei cu 50 lei d-șoara E Herczeg. Rugăm pe d-l director Fotescu a încasa această sumă.

Prin D-l *Ioan Popovici* înv. dir. Deva am primit 1600 (Una mie șase sute) lei pentru 16 înv. (a 100 lei) din circumscripția de plată Deva.

Prin D-l *Nicu Sava* înv. dir. Ilia am primit 1419 (Una mie patru sute nouăsprezece) lei pentru 29 în. (a 50 lei) din circumscripția de plată No. VIII Ilia.

Prin D-l *Sabin Jula* înv. dir. Simeria am primit 1600 (Una mie șase sute) lei pentru 32 înv. (a 50 lei) din circumscripția de plată No. I Simeria. Mai restează revistei, cu câte 50 lei colegii Anos Adam și Ioana Boșcăneanu. Rugăm pe d-l dir. Jula a încasa aceste sume.

Prin D-l *Vasile Șerban* înv. dir. Dobra am primit 1050 (Una mie cinci zeci) lei dela 21 înv. (a 50 lei) din circumscripția de plată No. IX Dobra.

Prin D-l *Simion Băloșiu* înv. dir. Brad am primit 194 (Una sută nouă zeci și patru) lei pentru învățătorii Nic. Maier 100 lei și dela l. Mihoc și Mina Gugleș rata a II-a de 50 lei de persoană.

Prin D-l *G. Pașca* în dir. Lupeni am primit 2850 (Două mii opt sute cinci zeci) lei pentru 57 înv. (a 50 lei) din circumscripția de plată No. XV Lupeni. Mai restează cu 50 lei Aurora Hazu înv. în Vulcan. Rugăm pe D-l Pașca a încasa și această sumă.

Prin D-l *Isac Păunescu* înv. dir. Soimuș am primit 2050 (Două mii cinci zeci) lei pentru 39 înv. (a 50 lei) și pentru 1 înv. (a 100 lei) din circumscripția de plată No. II Șoimuș. D-l Ioan Jugărean înv. Barpotoc este în restanță cu 100 lei. Rugăm pe d-l Păunescu a încasa această sumă.

Au mai achitat câte 100 lei d-nii Milaciu și Precum colegi din alte județe.

Adresa destinatarului:

D. leii Nicolae Bembea subred. scol.
Com. Sibiel
Jud. Sibiu p. Saliote

— TARGU-JIU —

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE «NICU D. MILOȘESCU»

— 1933 —